

**TÜRK HAVA YOLLARI
ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla ve
Aynı Tarihte Sona Eren Yıla Ait
Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

KPMG Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İş Kuleleri Kule 3 Kat:2-9
Levent 34330 İstanbul
Tel +90 212 316 6000
Fax +90 212 316 6060
www.kpmg.com.tr

Bağımsız Denetçi Raporu

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı'nın ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz

Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Hasılatın, yolcu uçuş yükümlülüğünün ve Sık Uçuş Programı yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi

Hasılat, yolcu yükümlülüğünün ve sık uçuş programının muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımların detayı için sırasıyla, Dipnot 2.4.1, 2.4.1 ve 2.4.21 'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
<p>Grup'un hasılatının büyük bir kısmı yolcu gelirlerinden oluşmaktadır. Yolcu gelirleri, taşıma hizmeti tamamlandığında hasılat olarak muhasebeleştirilmektedir. Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletler ise ilgili uçuş yapılmaya kadar yolcu uçuş yükümlülüğü olarak muhasebeleştirilmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none">— Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletlerden elde edilen gelirin doğru dönemde hasılat olarak finansal tablolara alınması önemli ölçüde yönetim muhakemesi gerektirmektedir.— Grup, uçuş hizmeti sağlamadan yazdığı geliri (bilet yanma geliri) istatistiki verilere göre tespit ettiğinden, yolcu gelirlerinden elde edilen hasılat olarak muhasebeleştirilen bu gelirler yönetimin tahmin ve muhakemesini içermektedir.— Taşıma hizmetinin tamamlanıp hasılatın finansal tablolara alınması sırasında, karmaşık ve birden fazla dahili Bilgi Teknolojileri ("BT") sistemleri arasında bilgi paylaşımı gerçekleşmekte ve bu paylaşım büyük hacimde işlenen veri içermektedir.— Henüz uçuşu gerçekleştirilmemiş biletler üzerinden hasılat tutarının hesaplanmasında kullanılan tahminlerin ve bu hasılat tutarının doğru dönemde muhasebeleştirilmesinin muhakeme	<p>Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none">— BT uzmanlarımızdan yardım alınmak suretiyle yolcu gelirini muhasebeleştirmek için kurulmuş olan iç kontrol ve BT sistemleri kontrollerinin, tasarım, uygulama ve etkinliğini test ettik..— Yolcu gelirlerini tanımlamak üzere yapılandırılmış sistemlerin uygulama kontrollerini test ettik.— Dış pazar verilerini ve BT uzmanlarımız tarafından test edilen trafik verileri aracılığı ile beklenti analizleri gerçekleştirdik.— Henüz uçuşu gerçekleştirilmemiş yolcu bilet gelirlerinin, örneklem yoluyla seçilen satışlardan satış tarihini ve biletin geçerliliğini test ettik. Ayrıca, kullanılmayacağı istatistiksel veriler vasıtasıyla tahmin edilen biletlere

<p>gerektirmesi, yolcu gelirlerinin muhasebeleştirilmesi için kullanılan BT sistemlerinin karmaşıklığı ve işlenen veri hacminin büyüklüğü sebebiyle hasılatın ve yolcu yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi kilit denetim konuları olarak belirlenmiştir.</p> <ul style="list-style-type: none">— Grup, üyelerine “Miles and Smiles” adında bir Sık Uçuş Programı dahilinde birikmiş mesafe üzerinden hesaplanan ücretsiz uçuş ödülü vermektedir. Uçuş ödülü, satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Hasılat olarak kaydedilen bedelin bir kısmı, müşteriye sunulan hizmetlere işlem bedeli dikkate alınmak suretiyle dağıtılarak, söz konusu hizmetler müşteriye sunuldukça (taşıma hizmeti verildiğinde) hasılat olarak finansal tablolara alınmaktadır.— Mil yükümlülükleri olarak muhasebeleştirilen uçuş ödülü, millerinin kullanılması durumunda geçerli olacak değerinden takip edilmektedir. Grup, kullanılmayacağını tahmin ettiği milleri, istatistiki verilere (yanma oranlarına) dayandırarak hasılat olarak finansal tablolara almaktadır.— Sık uçuş programı kapsamında ödül olarak verilen millerin değerini belirlemeye yönelik tahminler ile kullanılmadan sona erecek olan millerin yanma oranının tespit edilmesinin karmaşık olmasının yanı sıra yönetimin muhakemesini ve tahminlerini içerdiğinden Sık Uçuş Programı yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.	<p>atfedilebilen uçuş fiyatlarını belirlemek için kullanılan yöntemlerin tutarlılığını ve aritmetik hesaplamasını da kontrol ettik.</p> <ul style="list-style-type: none">— Miles and Smiles ödüllerinin değerini belirlemek için kullanılan matematiksel modellerde uygulanan tahmin ve varsayımları değerlendirdik.— Raporlama dönemi sonu itibarıyla hesaplanan mil yükümlülüklerinin, mil programlarına uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla, kullanılan millere karşılık gelen değeri ve buradan türetilen varsayım ve parametreleri test ettik.— BT uzmanlarımızın yardımı vasıtasıyla mil yükümlülüğünün muhasebeleştirilmesi için kurulmuş olan iç kontrol ve BT sistemleri kontrollerinin, tasarım, uygulama ve etkinliğini test ettik. Bununla beraber otomatik olmayan kilit iç kontrol testlerinin uygunluğunu ve etkinliğini de test ettik.— Geçmiş, istatistiki itfa modelleri ve gözlemlenebilir piyasa fiyatları ile karşılaştırma yoluyla ödül olarak verilecek olan mil değerlerinin hesaplamalarını test etmeyi amaçladık. Modeller üzerinde uygulanan kontrolleri test ettik. Geçmişteki deneyimleri dikkate alarak kullanılmadan sona erecek olan mil miktarını tahmin etmek için kullanılan varsayımların uygunluğunu test ettik.
---	---

Uçakların parçalara ayrılarak muhasebeleştirilmesi

Uçakların parçalara ayrılarak muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımların detayı için Dipnot 2.4.3'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
<p>31 Aralık 2018 itibarıyla maddi duran varlıklar altında muhasebeleştirilen uçaklar Grup'un toplam varlıklarının yaklaşık olarak % 56'sını oluşturmaktadır.</p> <p>Uçakların değerinin ölçülmesinde kullanılan yönetimin önemli tahmin ve yargıları şu şekildedir:</p> <ul style="list-style-type: none">— Uçakların faydalı ömürlerinin ve kalıntı değerlerinin belirlenmesi.— Uçakların ne şekilde parçalara ayrılacağına belirlenmesi— Farklı parçalarına göre ayrıştırılan uçakların net defter değerlerinin incelenmesi, (nakit yaratan birimler (NYB)) <p>Grup, doğrudan satın alım veya finansal kiralama yöntemiyle edinilen uçaklarının maliyetlerini uçak gövdesinin ve motorlarının yapılacak büyük bakımlar sırasında yenilenecek olan önemli kısımlarını dikkate alarak gövde, gövde büyük bakım, motor ve motor büyük bakım olacak şekilde parçalara ayırmaktadır. Gövde büyük bakım ve motor büyük bakım parçaları bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün düşük olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortisman tabi tutulmaktadır.</p> <p>Uçaklarının parçalara ayrılarak faydalı ömürlerinin belirlenmesi önemli ölçüde yönetim tahmin ve muhakemesi içerdiğinden, bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.</p>	<p>Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none">— Faydalı ömür ve kalıntı değer tahminlerini Grup'un filo planı ile son dönemlerde yapmış olduğu uçak alım/kiralama işlemleri ve sözleşme hakları ile karşılaştırdık.— Grup filosundaki uçakların ayrıştırılmış önemli uçak parçalarını ve ömürlerini sektörel uygulamalarla karşılaştırdık.— Grup'un amortisman politikalarını, uçakların ve ilgili ekipmanların tahmini faydalı ömürleri ve kalıntı değerleri ile birlikte gelecekteki satın alımları ve uçakların elden çıkarmalarını da içeren, filo planı için planlarını analiz ettik.— Uçak parçalarının faydalı ömürlerini sektörel ortalama aralıkları ile karşılaştırdık.— Amortisman giderlerini; önceden belirlenmiş faydalı ömürler üzerinden yeniden hesapladık.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ve -varsa- ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

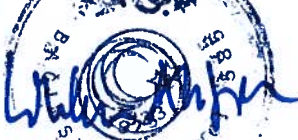
B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 4 Mart 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

2) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin ve konsolide finansal tablolarının TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

3) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of KPMG International Cooperative

Gökhan Atılgan
Sorumlu Denetçi
4 Mart 2019
İstanbul, Türkiye

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

VARLIKLAR	Dipnot Referansları	Bağımsız	Bağımsız
		Denetimden Geçmiş	Denetimden Geçmiş
		31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen Varlıklar			
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	8.606	7.132
Finansal Yatırımlar	6	2.733	736
Ticari Alacaklar			
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	9	10	6
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	10	2.992	2.227
Diğer Alacaklar			
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	9	18	-
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	12	6.199	1.204
Türev Araçlar	35	299	767
Stoklar	13	1.000	728
Peşin Ödenmiş Giderler	14	1.011	450
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	32	318	120
Diğer Dönen Varlıklar	24	520	329
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR		23.706	13.699
Duran Varlıklar			
Finansal Yatırımlar	6	454	193
Diğer Alacaklar			
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	12	5.280	2.336
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	3	1.884	1.209
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller		2	2
Maddi Duran Varlıklar	15	73.219	49.040
Maddi Olmayan Duran Varlıklar			
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	16	429	249
- Şerefiye	17	65	47
Peşin Ödenmiş Giderler	14	4.037	1.872
TOPLAM DURAN VARLIKLAR		85.370	54.948
TOPLAM VARLIKLAR		109.076	68.647

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

KAYNAKLAR	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa Vadeli Yükümlülükler			
Kısa Vadeli Borçlanmalar	7	5.780	2.807
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7-18	6.680	3.707
Diğer Finansal Yükümlülükler	8	32	61
Ticari Borçlar			
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	9	1.213	635
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	10	4.162	2.594
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	11	1.053	755
Diğer Borçlar			
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	9	-	25
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	12	412	245
Türev Araçlar	35	1.033	481
Ertelenmiş Gelirler	14	5.534	3.831
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	32	-	47
Kısa Vadeli Karşılıklar			
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	20	200	155
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	20	87	82
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	24	1.087	784
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		27.273	16.209
Uzun Vadeli Yükümlülükler			
Uzun Vadeli Borçlanmalar	7-18	43.342	27.684
Diğer Borçlar			
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	12	188	314
Ertelenmiş Gelirler	14	315	159
Uzun Vadeli Karşılıklar			
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	22	685	482
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	32	5.989	3.628
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		50.519	32.267
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar			
Ödenmiş Sermaye	25	1.380	1.380
Sermaye Düzeltmesi Farkları	25	1.124	1.124
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler			
- Tanımlanmış Emeklilik Paylarındaki Aktüeryal Kayıplar	25	(184)	(55)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler			
- Yabancı Para Çevrim Farkları	25	16.687	9.171
- Riskten Korunma Kazançları	25	1	231
-Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan (Kayıplar) / Kazançlar	25	(37)	3
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	25	59	59
Geçmiş Yıllar Karları	25	8.206	7.619
Net Dönem Karı		4.045	639
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		31.281	20.171
Kontrol gücü olmayan paylar		3	-
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR		31.284	20.171
TOPLAM KAYNAKLAR		109.076	68.647

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
<u>KAR VEYA ZARAR KISMI</u>			
Hasılat	26	62.853	39.779
Satışların Maliyeti (-)	27	(49.284)	(31.943)
BRÜT KAR		13.569	7.836
Genel Yönetim Giderleri (-)	28	(1.238)	(1.002)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	28	(6.185)	(4.101)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	29	808	961
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	29	(762)	(126)
ESAS FAALİYET KARI		6.192	3.568
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	30	493	640
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	30	(7)	(5)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	3	656	357
FİNANSMAN GELİRİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		7.334	4.560
Finansman Gelirleri	31	753	204
Finansman Giderleri (-)	31	(2.853)	(3.951)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		5.234	813
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		(1.189)	(174)
Dönem Vergi Gideri	32	(182)	(179)
Ertelenmiş Vergi Gideri	32	(1.007)	5
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI		4.045	639
DÖNEM KARININ DAĞILIMI			
<u>DİĞER KAPSAMLI GELİRLER</u>			
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		7.246	1.651
Yabancı Para Çevrim Farkları		7.516	1.486
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan (Kayıplar)/Kazançlar		(50)	4
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklara İlişkin Diğer Kapsamlı Gelir, Vergi Etkisi		10	(1)
Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları/(Kayıpları)		(326)	250
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Nakit Akış Riskinden Korunma Kazançları/(Kayıpları)		8	(41)
Nakit Akış Riskinden Korunmaya İlişkin Vergi (Gideri)/Geliri		88	(47)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		(129)	(18)
Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)/Kazançlar		(161)	(23)
Diğer Kapsamlı Gelirlere İlişkin Vergi Geliri/(Gideri)		32	5
DİĞER KAPSAMLI GELİR		7.117	1.633
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		11.162	2.272
Pay Başına Kar (Kr)	33	2,93	0,46
Sulandırılmış Pay Başına Kar (Kr)	33	2,93	0,46

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Düzeltmesi Farkları	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler				Birikmiş Karlar			Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar Toplamı
			Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazanç/(Kayıpları)	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan Kazançlar (Kayıplar)	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karları	Net Dönem Karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar		
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeleri	1.380	1.124	(55)	9.171	231	3	59	7.619	639	20.171	-	20.171
IFRS 15 uyarlama etkisi	-	-	-	-	-	-	-	(23)	-	(23)	-	(23)
IFRS 9 uyarlama etkisi	-	-	-	-	-	-	-	(29)	-	(29)	-	(29)
1 Ocak 2018 itibarıyla yeniden düzenlenen bakiyeleri	1.380	1.124	(55)	9.171	231	3	59	7.567	639	20.119	-	20.119
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	639	(639)	-	-	-
Kontrol gücü olmayan paylar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	(129)	7.516	(230)	(40)	-	-	4.045	11.162	-	11.162
31 Aralık 2018 bakiyeleri	1.380	1.124	(184)	16.687	1	(37)	59	8.206	4.045	31.281	3	31.284

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye	Sermaye Düzeltmesi Farkları	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler			Birikmiş Karlar			Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar Toplamı	
			Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal (Kayıplar)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Nakit Akış Riskinden Korunma Kazanç/(Kayıpları)	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklardan Kazançlar (Kayıplar)	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karları	Net Dönem Zararı			Ana ortaklığa ait özkaynaklar
1 Ocak 2017 itibarıyla bakiyeleri	1.380	1.124	(37)	7.685	69	-	59	7.666	(47)	-	-	17.899
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	(47)	47	-	-	-
Toplam Kapsamlı Gelir	-	-	(18)	1.486	162	3	-	-	639	-	-	2.272
31 Aralık 2017 bakiyeleri	1.380	1.124	(55)	9.171	231	3	59	7.619	639	-	-	20.171

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Nakit Akış Tablosu

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Net Dönem Karı		4,045	639
Dönem Net Karı/(Zararı) Mutabakatı ile İlgili Düzeltmeler			
Amortisman ve İtfâ Gideri İle İlgili Düzeltmeler	15-16	5,254	3,893
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	20-22	113	74
Borç Karşılıkları ile İlgili Düzeltmeler	20	4	22
Muhtemel Riskler için Ayrılan Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	37	(27)	(4)
Faiz Gelirleri ile İlgili Düzeltmeler	30-31	(640)	(407)
Faiz Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	22-31	1,284	808
Gerçekleşmemiş Yabancı Para Çevrim Farkları İle İlgili Düzeltmeler		1,763	2,917
Hibe Krediler ile İlgili Düzeltmeler	14	5	9
Türev Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları ile İlgili Düzeltmeler	31	(265)	157
İştiraklerin Dağıtılmamış Karları İle İlgili Düzeltmeler	3	(656)	(357)
Vergi Gideri İle İlgili Düzeltmeler	32	1,189	174
Maddi Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kazançlar ile İlgili Düzeltmeler	30	(25)	(171)
Diğer Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar ile İlgili Düzeltmeler	15	140	113
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler		12,184	7,867
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış / (Artış)	10-12	103	(776)
İlişkili Olmayan Taraflardan Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Artış	12	(1,384)	(37)
Stoklardaki Azalışlar İle İlgili Düzeltmeler	13	14	87
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki (Artış) / Azalış	14	(1,661)	5
İlişkili Taraflara Ticari Borçlardaki Artış	9	301	143
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlardaki Artış	10	499	731
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki Artış	11	-	208
İlişkili Olmayan Taraflara Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki (Azalış) / Artış	10-12	(197)	186
Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış	14	255	904
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki Azalış / (Artış)	24	4	(215)
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		10,118	9,103
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	22	(50)	(50)
Vergi Ödemeleri	32	(455)	(41)
İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit		9,613	9,012
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI			
Maddi Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		75	3,426
Maddi Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları (*)	15-16	(5,400)	(3,020)
Diğer Uzun Vadeli Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları / (Girişleri)	6	(1,828)	533
Verilen Diğer Nakit Avans ve Borçlar	12	(4,664)	1,602
Alınan Temettüleri		150	73
Alınan Faiz	30-31	640	407
Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Akışları		(11,027)	3,021
FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI			
Kredilerden Elde Edilen Nakit	7	14,634	7,844
Kredi Geri Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	7	(6,271)	(10,646)
Finansal Kiralama Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları	7	(4,384)	(6,565)
Ödenen Faiz		(1,042)	(738)
Diğer Nakit (Çıkışları) / Girişleri	8	(49)	45
Finansman Faaliyetlerinde Kullanılan Net Nakit		2,888	(10,060)
Nakit ve Nakit Benzeri Değerlerdeki Net Değişim		1,474	1,973
Nakit ve Nakit Benzeri Değerlerin Dönem Başı Bakiyesi		7,132	5,159
Nakit ve Nakit Benzeri Değerlerin Dönem Sonu Bakiyesi	5	8,606	7,132 (*)

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönemde 9.941 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 4.541 TL'lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır (31 Aralık 2017: 5.496 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 2.476 TL'lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır.)

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı (“Şirket” veya “THY”) 1933 yılında Türkiye’de kurulmuştur. 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Şirket’in hissedarları ve hisse dağılımı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Türkiye Varlık Fonu (*)	% 49,12	% 49,12
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (*)	-	-
Diğer (Halka Açık Kısım)	% 50,88	% 50,88
Toplam	<u>% 100,00</u>	<u>% 100,00</u>

*T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı olarak değişmiştir. T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde bulunan Türk Hava Yolları A.O. sermayesinin %49,12'lik payının tamamı 3 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi'ne devredilmiştir. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş., T.C. Cumhurbaşkanlığına bağlı, sermayesinin tamamı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir kamu kuruluşudur. Söz konusu devir, Türk Hava Yolları A.O.'nun mevcut yönetim şeklinde, stratejilerinde, politikalarında ve ticari kararlarında herhangi bir değişikliğe sebep olmamıştır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket ile Bağlı Ortaklıklarında (hep birlikte “Grup”) çalışan toplam personel sayısı 35.205 (tam tutar)'dir (31 Aralık 2017: 31.510 (tam tutar)). 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren hesap dönemleri içinde çalışan ortalama personel sayısı sırasıyla 33.034 (tam tutar) ve 30.719 (tam tutar)'dir.

Şirket, Türkiye’de kayıtlı olup merkez adresi aşağıdaki gibidir:

Türk Hava Yolları A.O. Genel Yönetim Binası, Yeşilköy Mahallesi, Havaalanı Caddesi No: 3/1
34149 Yeşilköy İSTANBUL.

Şirketin hisse senetleri 1990 yılından itibaren Borsa İstanbul’da işlem görmektedir.

Bağlı Ortaklıklar ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Şirket’in Bağlı Ortaklıkları ve ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

<u>Şirket unvanı</u>	<u>Faaliyet konusu</u>	<u>Ortaklık Oranı</u>		<u>Kayıtlı olduğu ülke</u>
		<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>	
THY Teknik A.Ş. (THY Teknik)	Teknik Bakım	100%	100%	Türkiye
THY Uçuş Eğitim ve Havalimanı İşletme A.Ş.	Eğitim & Havaalanı İşletme	100%	100%	Türkiye
THY Havaalanı Gayrimenkul Yatırım ve İşletme A.Ş.	Havaalanı Yatırım	100%	100%	Türkiye
THY Uluslararası Yatırım ve Taşımacılık A.Ş. (*)	Kargo ve Kurye Taşımacılığı	100%	-	Türkiye
Cornea Havacılık Sistemleri San. Ve Tic. A.Ş. (**)	Sistem Yazılım ve Bakım Hizmetleri	80%	-	Türkiye

(*) Ortaklık Yönetim Kurulunca kargo ve kurye taşımacılığı alanlarında faaliyet göstermek üzere Eylül 2018’de kurulmuştur.

(**) Ortaklık Yönetim Kurulunca sistem yazılım ve bakım alanlarından faaliyet göstermek üzere Ekim 2018’de kurulmuştur.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla iş ortaklıkları ve ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

<u>Şirketin Unvanı</u>	<u>Şirketin ve Faaliyetin Yeri</u>	<u>Ortaklık Oranı</u>	<u>Sahip Olunan Oy Hakkı</u>	<u>Ana Faaliyet Konusu</u>
Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (Sun Express)	Türkiye	%50	%50	Hava Taşımacılığı
THY DO&CO İkrâm Hizmetleri A.Ş. (Turkish DO&CO)	Türkiye	%50	%50	İkrâm Hizmetleri
P&W T.T. Uçak Bakım Merkezi Ltd. Şti. (TEC)	Türkiye	%49	%49	Teknik Bakım
TGS Yer Hizmetleri A.Ş. (TGS)	Türkiye	%50	%50	Yer Hizmetleri
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (THY Opet)	Türkiye	%50	%50	Havacılık Yakıtları
Goodrich Thy Teknik Servis Merkezi Ltd. Şti. (Goodrich)	Türkiye	%40	%40	Teknik Bakım
Uçak Koltuk Sanayi ve Ticaret A.Ş (Uçak Koltuk)	Türkiye	%50	%50	Uçak Kabin İçi Ürünleri
TCI Kabin İçi Sistemleri San ve Tic. A.Ş. (TCI)	Türkiye	%50	%50	Uçak Kabin İçi Ürünleri
Vergi İade Aracılık A.Ş. (Vergi İade Aracılık)	Türkiye	%30	%30	KDV İade ve Danışmanlık
Air Albania	Arnavutluk	%49	%49	Hava Taşımacılığı

Grup, TEC, Air Albania, Goodrich ve Vergi İade Aracılık A.Ş.'nin sırasıyla, %49, %49, %40 ve %30'una sahiptir. Grup ve diğer yatırımcılar arasındaki sözleşmeler uyarınca, faaliyetlere ilişkin kararlar Grup ve diğer ortaklar ile müştereken alınmaktadır. Bu sebeple, Grup, TEC, Goodrich ve Vergi İade Aracılık A.Ş.'yi, iş ortaklığı olarak değerlendirmiştir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

Finansal Tabloların Hazırlanış Şekli

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablo ve dipnotları Sermaye Piyasası Kurulu'nun ('SPK') 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Seri:II,14.1 no'lu 'Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği' ('Tebliğ') hükümlerine uygun olarak hazırlanmıştır.

Ölçüm Esasları

Gerçeğe uygun değeri üzerinden gösterilen bazı finansal araçlar dışında finansal tablolar tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihsel maliyet genellikle mal ve hizmet karşılığında verilen bedelin gerçeğe uygun değerine dayanır.

Yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzeltilmesi

SPK'nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararı uyarınca, Türkiye'de faaliyette bulunan ve SPK Muhasebe Standartları'na (UMS/UFERS uygulamasını benimseyenler dahil) uygun olarak finansal tablo hazırlayan şirketler için geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir. Buna istinaden, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren 29 No'lu "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardı ("TMS 29") uygulanmamıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Fonksiyonel ve Raporlama Para Birimi

Geçerli para birimi

Şirket'in ikamet ettiği ülkenin para birimi Türk Lirası (TL) olmasına rağmen, Şirket'in geçerli para birimi ABD Doları'dır. Şirket'in faaliyetleri üzerinde ABD Doları'nın etkisi önemlidir ve ABD Doları Şirket'le alakalı durumların altında yatan ekonomik özü yansıtır. Bu sebeple, Şirket ABD Doları'nı finansal raporlarındaki ölçüm kalemlerinde ve fonksiyonel para birimi olarak kullanmaktadır. Finansal tablolardaki ölçüm kalemi olarak seçilen para birimi hariç bütün para birimleri yabancı para olarak ele alınmaktadır. Böylece, Türkiye Muhasebe Standartları 21 (TMS 21) "Yabancı Para Birimi Kur Farkı Değişikliklerinin Etkisi" ne göre, ABD Doları olarak gösterilmeyen işlem ve bakiyeler ABD Doları olarak tekrar hesaplanmıştır. Finansal tablolar TTK'nın 70. maddesi uyarınca TL cinsinden sunulmaktadır.

Aksi belirtilmedikçe, tutarlar en yakın milyon değerine yuvarlanmıştır.

Sunum para birimine çevrim

Grup'un sunum para birimi TL'dir. TMS 21 kapsamında ABD Doları olarak hazırlanan finansal tablolar aşağıdaki yöntemle TL'ye çevrilmiştir:

- (a) Bilançodaki varlık ve yükümlülükler bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan ABD Doları döviz alış kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Şirketin sermaye hesabı, nominal sermaye tutarı üzerinden gösterilmiş, diğer tüm öz sermaye kalemleri tarihi Türk Lirası değerlerinden tutulup oluşan tüm farklar yabancı para çevrim farkları hesabında muhasebeleştirilir.
- (b) Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu aylık ortalama döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.
- (c) Ortaya çıkan tüm kur farkları, çevrim farkı adı altında özkaynakların ayrı bir unsuru olarak gösterilmiştir.

Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) paragrafında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan THY ile bağlı ortaklıklar ve iş ortaklarının mali tablolarını içermektedir. Gerekli olması halinde, Grup'un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır. Tüm grup içi işlemler, bakiyeler, gelir ve giderler konsolidasyonda elimine edilmiştir.

b) Şirket'in dokuz adet İş Ortaklığı vardır (Not:1). Şirket'in İş Ortaklıkları, stratejik, finansman ve işletme politikası kararlarının Grup'un ve diğer tarafların oybirliği ile kararını gerektiren müşterek kontrole tabi ekonomik faaliyetlerdir. Şirket tarafından müşterek kontrol edilen bu işletmeler, özkaynak yöntemiyle muhasebeleşmektedir. Özkaynak yöntemine göre konsolide bilançoda İş Ortaklıkları, maliyet bedelinin İş Ortaklığının net varlıklarındaki edinim sonrası dönemde oluşan değişimdeki Grup'un payı kadar düzeltilmesi sonucu bulunan tutardan İş Ortaklığında oluşan herhangi bir değer düşüklüğünün düşülmesi neticesinde elde edilen tutar üzerinden gösterilir. İş Ortaklığının, Grup'un İş Ortaklığındaki payını (özünde Grup'un iştirakteki net yatırımının bir parçasını oluşturan herhangi bir uzun vadeli yatırımı da içeren) aşan zararları kayıtlara alınmaz.

c) Konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan paylar ana ortaklığa ait özkaynaklarda ayrıca sınıflandırılmıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

İşletme Birleşmeleri

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup'a transfer olduğu tarih olan birleşme tarihinde satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilir. Kontrol, işletmenin yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri yatırım yaptığı işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkânına sahip olduğu durumda ortaya çıkmaktadır. Kontrol değerlendirilirken ifa edilebilir potansiyel oy hakları Grup tarafından dikkate alınmaktadır.

Grup satın alma tarihindeki şerefîyeyi aşağıdaki şekilde ölçmektedir:

- Satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı
- İşletme birleşmelerinde edinilen işletme üzerindeki kontrol gücü olmayan payların kayıtlı değeri; artı
- Eğer işletme birleşmesi birden çok seferde gerçekleştiriliyorsa edinen işletmenin daha önceden elde tuttuğu edinilen işletmedeki özkaynak payının birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri; eksi
- Tanımlanabilir edinilen varlık ve varsayılan yükümlülüklerin muhasebeleştirilen net değeri (genelde gerçeğe uygun değeri).

Eğer yapılan değerlemede negatif bir sonuca ulaşırsa, pazarlık satın alımı doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Satın alma bedeli var olan ilişkilerin kurulmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genelde kar veya zararda muhasebeleştirilir.

İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup'un katlandığı, borçlanma senetleri veya pay senedine dayalı menkul kıymetler ihraçlarıyla ilişkili giderler dışındaki işlem maliyetleri tahakkuk ettiğinde giderleştirilir.

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"lere) Uygunluk Beyanı

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"ler) uygun olarak hazırlanmıştır. TFRS'ler; KGGK tarafından Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS"), Türkiye Finansal Raporlama Standartları, TMS Yorumları ve TFRS Yorumları adlarıyla yayımlanan Standart ve Yorumları içermektedir.

Konsolide finansal tablolar, SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlar ile KGGK tarafından yayımlanan TMS Taksonomisi'ne uygun olarak sunulmuştur.

Finansal tabloların onaylanması:

Konsolide Finansal tablolar Şirket Yönetim Kurulu tarafından 4 Mart 2019 tarihinde onaylanmıştır. Genel Kurulu'nun ve ilgili düzenleyici kurumların bu konsolide finansal tabloları değiştirme hakkı bulunmaktadır.

2.3 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de gelecek dönemlerde ileriye yönelik olarak uygulanır. Tespit edilen önemli muhasebe hataları, geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (devamı)

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Şirket'in finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır. Şirket cari dönem finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlaması açısından, önceki dönem finansal tablolarında aşağıdaki düzeltme ve sınıflamalar yapmıştır.

- 1 Ocak - 31 Aralık 2017 döneminde İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar içerisinde gösterilen 6 TL'lik tutar İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklara sınıflanmıştır.

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

2.4.1 Hasılat

Hizmet Sunumu:

Gelirler, tahsil edilmiş veya edilecek olan alacak tutarının gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Yolcu ve kargo taşıma gelirleri, taşıma hizmeti tamamlandığında faaliyet geliri olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak henüz kullanılmayan (uçulmayan) biletler, TFRS 15'e uyumlu olarak kontrat yükümlülüğü olarak ertelenmiş gelirlerde yolcu uçuş yükümlülüğü kaleminde kaydedilmektedir. TFRS 15; Grup'un konsolide finansal tablolarında ve muhasebe politikalarında önemli bir değişiklik yaratmamıştır.

Grup tarihsel istatistikler kullanarak uçulmayan ve geçerliliğini yitirmiş biletler hakkında tahmini hesaplamalar yapabilmektedir. Kullanılmayacağı tahmin edilen biletler, faaliyet geliri içerisinde kaydedilmiştir. Yolcu gelirlerine ilişkin olarak acentelere verilecek komisyonlar taşımacılık hizmeti gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir.

Teknik bakım ve onarım desteği hizmetleri, hizmetin verilmesi veya gelirle ilgili unsurların gerçekleşmesi, risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır.

TFRS 15 hasılatın ne zaman ve hangi tutarda muhasebeleştirileceğini belirleyen kapsamlı bir çerçeve oluşturmaktadır. TFRS 15, TMS 18 Hasılat ve TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri standartları ve ilgili yorumlarının yerini almaktadır. Grup TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standardını ilk uygulama tarihi 1 Ocak 2018 olmak üzere uygulamaya başlamıştır. Sonuç olarak, Grup hasılatın muhasebeleştirilmesiyle ilgili muhasebe politikalarını aşağıda açıklanan şekilde değiştirmiştir.

Grup TFRS 15'i kümülatif etki yöntemini kullanarak uygulamıştır. TFRS 15'in ilk uygulanmasıyla oluşan kümülatif etki 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla özkaynakların açılış bakiyesinde bir düzeltme olarak muhasebeleştirilmiştir. Bu sebeple, 2017 yılına ait önceki dönem yeniden düzenlenmemiştir ve daha önce olduğu gibi TMS 18, TMS 11 ve ilgili yorumlarla uyumlu olarak raporlanmaya devam edilmektedir.

Yeni muhasebe politikalarının detayları ve Grup'un hizmetlerine ilişkin önceki muhasebe politikalarındaki değişiklikler aşağıda belirtilmiştir.

a) Bilet Yanma Geliri

Grup ile yapmış olduğu bilet sözleşmesindeki haklarını kullanmayan yolculara ait biletler yanmaktadır. Yolcunun sözleşmeye konu olan süre içerisinde biletini kullanmaması durumunda Grup bu bileti yanma geliri olarak tanımlamaktadır. Henüz daha uçulmamış biletlerin ne kadarının kullanılmayacağı bilinmediğinden Grup geçmiş veri ve trendleri kullanarak beklenen yanma miktarını tahmin etmektedir. Yanacak olan biletlerin tahmininde kullanılan veri TFRS 15 kapsamında revize edilerek, planlanan uçuş tarihinde uçulmamış biletler üzerinden bilet yanma geliri hesaplanmaktadır. Yanma hesaplama yönteminin değişmesi yükümlülüklerde artışa, gelir ve özkaynakta azalışa sebep olmuştur.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.1 Hasılat (devamı)

b) Bilet Değişiklik Geliri

Grup'un yayınladığı her ücret tipinin kendine özel kısıt, sınıf yükseltme ve iade gibi detayları vardır. Bu durum yolcunun rezervasyonunu değiştirmesi, uçuşunu iptal etmesi veya yeni bilet düzenlemesi durumunda yolcudan değişiklik ücreti alınmasına yol açmaktadır. Grup önceki standartlara göre, yolcu değişiklik talep ettiği ve ücretini ödediği zaman bu ücreti gelir olarak kayıt ediyordu. TFRS 15 ile birlikte yolcu uçmadığı takdirde fayda sağlayamayacağı için değişiklik hizmeti yolculuktan ayrı düşünülmemektedir. Her ne kadar değişiklik ücreti uçuş öncesinde verilmiş olsa da, yolcu uçuşunu gerçekleştirmesine kadar bu değişiklik hizmetinden fayda sağlayamayacaktır. Bu sebeple değişiklik ücreti bilet ücreti ile beraber uçuş tarihinde gelir olarak kayıt edilmektedir. Bu değişiklik yükümlülüklerde artışa, gelir ve özkaynakta azalışa sebep olmuştur.

Temettü ve Faiz Geliri

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Hisse senedi yatırımlarından elde edilen temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır.

2.4.2 Stoklar

Stoklar yedek parçalar, sarf malzemeleri, uçuş malzemeleri ve satın alınan mamullerden oluşmaktadır.

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyeti; tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir.

Stokların maliyetinin hesaplanmasında ortalama maliyet yöntemi uygulanmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplamının indirilmesiyle elde edilir.

2.4.3 Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dahil edilir. Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda borçlanma maliyetleri aktifleştirilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortisman tabii tutulurlar.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabii tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.3 Maddi Duran Varlıklar (devamı)

Grup, doğrudan satın almayla veya finansal kiralama ile edinilen uçaklarının maliyetlerini uçak gövdesinin ve motorlarının yapılacak büyük bakımlar sırasında yenilenecek olan önemli kısımlarını dikkate alarak gövde, gövde büyük bakım, motor ve motor büyük bakım olacak şekilde parçalara ayırmaktadır. Gövde büyük bakım ve motor büyük bakım parçaları bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün düşük olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kar veya zarara dahil edilir.

Maddi varlıkların faydalı ömürleri ve kalıntı değerleri aşağıda belirtilmiştir:

	<u>Faydalı Ömür (yıl)</u>	<u>Kalıntı değer</u>
- Binalar	25 ve 50	-
- Uçak gövde ve motorları	25	%10
- Kargo uçakları gövde ve motorları	25	% 10
- Gövde büyük bakım	6	-
- Motor büyük bakım	3-8	-
- Yedek motor büyük bakım	3-13	-
- Komponentler	7	-
- Tamir edilebilen yedek parçalar	3 ve 7	-
- Simülatörler	25	%10
- Makina ve ekipmanlar	3-15	-
- Döşeme ve demirbaşlar	3-15	-
- Taşıtlar	4-7	-
- Diğer maddi varlıklar	4-15	-
- Özel maliyetler	Kira süresi /5 yıl	-

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.4 Kiralama İşlemleri

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemleri, finansal kiralama olarak sınıflandırılırken diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

Finansal kiralamayla elde edilen varlıklar, kiralama tarihindeki varlığın makul değeri, ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak aktifleştirilir. Kiralayana karşı olan yükümlülük, konsolide bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir.

Faaliyet kiralamaları için yapılan ödemeler kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gelir tablosuna kaydedilir. Kiralayandan kira işleminin gerçekleşebilmesi için alınan veya alınacak olan teşvikler de kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gelir tablosuna kaydedilir. Faaliyet kiralaması altındaki koşullu kiralalar oluştukları dönemde gider olarak kaydedilir.

Operasyonel kiralamalardan elde edilen kira geliri ilgili kira dönemi boyunca doğrusal yöntemle kayıtlara alınır. Operasyonel kiralamanın müzakere edilmesi ve düzenlenmesinde tahakkuk eden ilk direkt maliyetler kiralan varlığın defter değerine eklenir ve kira dönemi boyunca doğrusal yöntemle kayıtlara alınır.

Grup yönetimi, TMS 17 “Kiralama İşlemleri” standardı çerçevesinde uçak gövde ve motorlarına satış ve geri kiralama işlemi uygulamıştır. Geri kiralama işlemi bir finansal kiralama ise, yapılmış olan işlem, kiralan varlık işlemin teminatı olmak üzere, kiraya verenin kiracıya finansman sağladığı bir araçtır. İlgili varlığın defter değerini aşan satış gelirleri ertelenir ve kiralama süresi boyunca itfa edilir. Bir satış ve geri kiralama işleminin faaliyet kiralaması ile sonuçlanması ve ilgili işlemin gerçeğe uygun değer üzerinden gerçekleştiğinin açık olması durumunda, her türlü kâr veya zarar hemen muhasebeleştirilir. Satış fiyatının gerçeğe uygun değer üzerinde olması durumunda, gerçeğe uygun değeri aşan kısım ertelenir ve ilgili varlığın beklenen kullanım süresi boyunca itfa edilir.

2.4.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, iktisap edilmiş hakları, bilgi sistemlerini ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden, birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararı düşüldükten sonraki net değeri ile belirtilir. Diğer maddi olmayan varlıklar ise faydalı ömürleri olan 3 ve 5 yıl boyunca doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulmaktadır. Slot hakları ise; süre konusunda herhangi bir sınırlandırma olmadığından dolayı, sınırsız yararlı ömre sahip maddi olmayan duran varlık kapsamında değerlendirilmiştir.

Şerefiye

Bağlı ortaklık edinimlerinden doğan şerefiye, maddi olmayan duran varlıklar içerisinde gösterilir. Şerefiyenin ilk kaydı ile ilgili bilgi için Not: 2.1'e bakınız.

Sonraki ölçüm

Şerefiye, maliyet değerinden kalıcı değer kayıpları düşülerek ölçülür.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.6 Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Grup, ilgili raporlama tarihinde, bir varlığa ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını (sınırsız yararlı ömre sahip varlıklar için değer kaybının olduğuna dair bir gösterge olduğunda) değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığa ait nakit üreten herhangi bir biriminin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutarından yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Geri kazanılabilir tutar varlığın net satış fiyatı ile kullanım değerinden yüksek olanı seçilerek bulunur. Kullanım değeri, bir varlığın sürekli kullanımından ve faydalı ömrü sonunda elden çıkarılmasından elde edilmesi beklenen nakit akımlarının tahmin edilen bugünkü değeridir. Değer düşüklüğü kayıpları konsolide kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Bir varlıkta oluşan değer düşüklüğü kaybı, o varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara alınmalarını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek ve varlığın hiç değer düşüklüğü muhasebeleştirilmemiş şekilde amortismanına tabi tutulmaya devam edilerek bulunacak net defter değerini arttırmayacak şekilde geri çevrilir ve gelir olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Grup, değer düşüklüğü testi yapılacak en alt seviye nakit yaratan birim olarak topluca uçaklarını, yedek motorlarını ve simülatörlerini (“Uçaklar”) belirlemiştir ve değer düşüklüğü hesaplaması Uçaklar için toplu bazda yapılmaktadır. Grup, uçakların net defter değerlerinin geri kazanılabilir değerlerini aşıp aşmadığını kontrol ederken, geri kazanılabilir değer tespitinde kullanım değeri ile satış masrafları düşülmüş ABD Doları net satış fiyatlarının yüksek olanını kullanmaktadır. Uçaklar için net satış fiyatı, uluslararası ikinci el uçak fiyat kataloglarına göre tespit edilmektedir.

Net defter değerleri ile geri kazanılabilir değerler arasındaki farktaki dönemsel değişimler yatırım faaliyetlerinden diğer gelir/gider grubu altında kaydedilmektedir.

2.4.7 Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar (özellikli varlıklar) söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemde kar veya zararda kaydedilmektedir.

2.4.8 Finansal Araçlar

(a) Finansal Varlıklar

Finansal varlık ve borçlar, Grup’un bu finansal araçlara hukuki olarak taraf olması durumunda Grup’un konsolide finansal tablolarında yer alır. Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde kayıtlara gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkili harcamalar düşüldükten sonra alınır.

Grup finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıklardan yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal Varlıklar (devamı)

Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan ticari işlem tarihinde kayıtlara alınır.

Önemli yeni muhasebe politikalarının detayları ve önceki muhasebe politikalarındaki değişikliklerin etkisi ve niteliği aşağıda belirtilmiştir.

TFRS 9, finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü için TMS 39'daki mevcut hükümleri büyük oranda korumaktadır. Ancak, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık, kredi ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlıklar için önceki TMS 39 sınıflama kategorileri kaldırılmıştır.

TFRS 9'un uygulanmasının Şirket'in finansal borçları ve türev finansal araçları ile ilgili muhasebe politikaları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır. TFRS 9'un finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü üzerindeki etkisi ise aşağıda belirtilmiştir.

TFRS 9'a göre, bir finansal varlık ilk defa finansal tablolara alınması sırasında; İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen; gerçeğe uygun değer (GUD) farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen –borçlanma araçları; GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen – özkaynak araçları veya GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılır. TFRS 9 kapsamındaki finansal varlıkların sınıflandırılması, genellikle, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özelliklerine dayanmaktadır. Standart kapsamında saklı türevlerin finansal varlıktan ayrılma zorunluluğu ortadan kaldırılmış olup bir hibrid sözleşmenin bir bütün olarak ne şekilde sınıflandırılacağı değerlendirilmelidir.

Bir finansal varlık, aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılmaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:

- Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve,
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Bir borçlanma aracı, aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflanmaması durumunda GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülür:

- Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlıkların satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal Varlıklar (devamı)

- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Ticari amaçla elde tutulmayan özkaynak araçlarına yapılan yatırımların ilk defa finansal tablolara alınmasında, gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda geri dönülemez bir tercihte bulunulabilir. Bu tercihin seçimi her bir yatırım bazında yapılabilir.

Yukarıda belirtilen itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen tüm finansal varlıklar GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bunlar, tüm türev finansal varlıkları da içermektedir. Finansal varlıkların ilk defa finansal tablolara alınması sırasında, finansal varlıkların farklı şekilde ölçümünden ve bunlara ilişkin kazanç veya kayıpların farklı şekilde finansal tablolara alınmasından kaynaklanacak bir muhasebe uyumsuzluğunu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması şartıyla bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanabilir.

Gerçeğe uygun değer değişimleri kar veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıkların (ilk defa finansal tablolara alınması sırasında işlem bedeli üzerinden ölçülen ve önemli bir finansman bileşenine sahip olmayan ticari alacaklar haricinde) ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilerek ölçülür.

Aşağıdaki muhasebe politikaları finansal varlıkların sonraki ölçümlerinde geçerlidir.

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür. Herhangi bir faiz veya temettü geliri dahil olmak üzere, bunlarla ilgili net kazançlar ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden ölçülür. İtfa edilmiş maliyetleri varsa değer düşüklüğü zararları tutarı kadar azaltılır. Faiz gelirleri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bunların finansal durum tablosu dışı bırakılmasından kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz geliri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer kazanç ve kayıplar ise diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. Finansal varlıklar finansal durum tablosu dışı bırakıldığında daha önceden diğer kapsamlı gelire yansıtılan toplam kazanç veya kayıplar kar veya zararda yeniden sınıflandırılır.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Temettüleri, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer net kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve kar veya zararda yeniden sınıflandırılmazlar.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal Varlıklar (devamı)

TMS 39'a göre satılmaya hazır olarak sınıflandırılan kurumsal borçlanma senetleri faiz geliri elde etmek için Grup'un hazine departmanı tarafından ayrı bir portföyde tutulmaktadır. Ancak duruma göre Grup'un likitide gereksinimlerini karşılamak için satılabilmektedir. Grup bu senetleri sözleşmeli nakit akışının toplanması ve senetlerin satışını hedefleyen bir iş modeliyle elinde tutmaktadır. Kurumsal borçlanma senetlerinin bir ile iki sene arasında vadesi gelmektedir ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartları belirli tarihlerde anapara ve anapara bakiyesine ait faiz ödemeleriyle nakit akışında artışa sebep olmaktadır. Bu nedenle bu varlıklar TFRS 9 kapsamında finansal varlık olarak sınıflandırılmıştır.

TMS 39'a göre kredi ve alacaklar olarak sınıflandırılan ticari ve diğer alacaklar artık itfa edilmiş maliyetinden ölçülenlerde sınıflandırılmıştır. Bu alacaklar için değer düşüklüğü karşılığındaki 29 TL tutarındaki artış 1 Ocak 2018 tarihinde TFRS 9'a geçişte geçmiş yıl karlarında muhasebeleştirilmiştir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır. Bu varlıkların defter değeri gerçeğe uygun değerlerine yakındır.

Kredi ve alacaklar

Ticari alacaklar, kredi alacakları ve diğer alacaklar, ilk kayıt tarihinde gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedirler. İlk kayıt tarihinden sonraki raporlama dönemlerinde, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden gösterilmişlerdir.

Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

TFRS 9'un uygulanmasıyla birlikte, "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli TMS 39'daki "Gerçekleşmiş Zarar" modelinin yerini almıştır. Yeni değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar, sözleşme varlıkları ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için geçerli olmakla birlikte, özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar için uygulanmamaktadır. TFRS 9 uyarınca kredi zararları TMS 39'a göre daha erken muhasebeleştirilmektedir. İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar ticari alacaklar, nakit ve nakit benzerlerinden ve kurumsal borçlanma senetlerinden oluşmaktadır.

TFRS 9 kapsamında, zarar karşılıkları aşağıdaki esasların herhangi biri ile ölçülür:

- 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal araca ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısmıdır ve
- Ömür boyu BKZ'ler: finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel tüm temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarıdır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) Finansal Varlıklar (devamı)

Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü (devam)

Şirket, ticari alacaklar ve sözleşme varlıklarına ilişkin değer düşüklüğünün hesaplanmasında ömür boyu BKZ'leri seçmiştir. Bir finansal varlığın kredi riskinin ilk muhasebeleştirilmesinden itibaren önemli ölçüde artmış olup olmadığının belirlenmesinde ve BKZ'lerin tahmin edilmesinde, Şirket beklenen erken ödemelerin etkileri dahil beklenen kredi zararlarının tahminiyle ilgili olan ve aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiyi dikkate alır. Bu bilgiler, Şirket'in geçmiş kredi zararı tecrübelerini dayanan ve ileriye dönük bilgiler içeren nicel ve nitel bilgi ve analizleri içerir. Şirket, bir finansal varlık üzerindeki kredi riskinin, vadesinin 30 gün geçmesi durumunda önemli ölçüde arttığını varsaymaktadır.

Şirket, bir finansal varlığı aşağıdaki durumlarda temerrüde düşmüş olarak dikkate alır:

- Şirket tarafından teminatın kullanılması (eğer varsa) gibi işlemlere başvurmaksızın borçlunun kredi yükümlülüğünü tam olarak yerine getirmemesi.

Bir finansal aracın düşük kredi riskine sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla işletme, iç kredi riski derecelendirmelerini ya da düşük kredi riskinin küresel olarak kabul gören bir tanımıyla uyumlu olan ve değerlendirilen finansal araçların türünü ve risklerini dikkate alan diğer metodolojileri kullanabilir.

BKZ'lerin ölçüleceği azami süre, Şirket'in kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

BKZ'lerin Ölçümü

BKZ'ler finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Diğer bir ifadeyle tüm nakit akışlarının bugünkü değeri üzerinden ölçülen kredi zararlarıdır (örneğin, sözleşmeye istinaden işletmeye yapılan nakit girişleri ile işletmenin tahsil etmeyi beklediği nakit akışları arasındaki farktır). BKZ'ler finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilir.

Kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar

Her raporlama dönemi sonunda, Şirket itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan borçlanma varlıklarının değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya birden fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi-değer düşüklüğüne uğramıştır.

Değer Düşüklüğünün Sunumu

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklara ilişkin zarar karşılıkları, varlıkların brüt defter değerinden düşülmür.

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için oluşan zarar karşılığı, finansal varlığın finansal durum tablosundaki defter değerini azaltmak yerine diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(a) *Finansal Varlıklar (devamı)*

Değer Düşüklüğünün Sunumu (devamı)

Sözleşme varlıklarını da içeren ticari ve diğer alacaklar ile ilgili değer düşüklükleri kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda ayrı olarak sunulur. Sonuç olarak, Şirket, TMS 39 kapsamında, 26 TL tutarındaki değer düşüklüğü zararlarını “Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler”den 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren on iki aylık hesap dönemine ait kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yer alan “ticari ve diğer alacaklardan kaynaklanan değer düşüklüğü zararı” olarak sınıflamıştır.

(b) *Finansal Yükümlülükler*

Grup’un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere ve finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup’un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler ya gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler olarak ya da diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, raporlama tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, kar / zararda muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.8 Finansal Araçlar (devamı)

(b) Finansal Yükümlülükler (devamı)

Türev finansal araçlar ve finansal riskten korunma muhasebesi

Grup, içinde bulunduğu sektör ve faaliyetlerinin doğası gereği, kur ve faiz oranlarındaki değişimlere bağlı olan finansal risklerden etkilenebilmektedir. Faiz oranı riskinin en önemli kaynağı finansal kiralama borçlarıdır. Grup'un politikası, bazı sabit faiz oranlı borçlarını, türev finansal araçlar kullanılarak, değişken faiz oranlı borçlara ve Avro cinsinden bazı borçlarını, ABD Doları cinsinden borçlara dönüştürmektir. Bu amaçla edinilen türev finansal araçlar riskten korunma muhasebesine konu edilmemekte ve ilgili finansal araçlardan kaynaklanan gerçeğe uygun değer farkı kar veya zararları doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmektedir. Grup ayrıca değişken faiz oranlı finansal kiralama borçlarından bazılarını, türev finansal araçlar kullanarak sabit faiz oranlı finansal kiralama borçlarına dönüştürmüştür.

Grup 2009 yılından itibaren söz konusu işlemleri faiz oranına ilişkin nakit akım riskinden korunma işlemi olarak muhasebelemektedir. Grup buna ek olarak 2009 yılından itibaren uçak yakıt fiyat risklerinden korunmak amaçlı türev finansal araçlar edinmeye başlamıştır. Grup söz konusu işlemleri uçak yakıt fiyatlarına ilişkin nakit akım riskinden korunma işlemi olarak muhasebelemektedir.

2018 itibarıyla, yatırım finansmanı için kullanılan uzun vadeli krediler, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins gelirler nedeniyle maruz kalınan kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmıştır.

Türev finansal araçların kullanımı, Grup'un risk yönetim stratejisine uygun olarak türev finansal araçların kullanımı ile ilgili kararların yönetim kurulu tarafından onaylandığı Grup politikası doğrultusunda yönetilmektedir.

Grup, türev finansal araçları spekülatif amaçlı kullanmamaktadır.

Finansal riskten korunma muhasebesine, finansal riskten korunma aracının kullanım süresinin dolması, satılması ya da kullanılması veya finansal riskten korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılayamaz hale geldiği durumda son verilir. İlgili tarihte, özkaynak içerisinde kayda alınmış olan finansal riskten korunma aracından kaynaklanan kümülatif kazanç veya zarara işlemin gerçekleşmesinin beklendiği tarihe kadar özkaynakta yer verilmeye devam edilir. Finansal riskten korunan işlem gerçekleşmez ise özkaynak içindeki kümülatif net kazanç veya zarar, dönemin kar zararına kaydedilir.

Türev finansal araçlar, sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri ile hesaplanır ve sonraki raporlama dönemlerinde gerçeğe uygun değer ile tekrar hesaplanır. Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynak içerisinde etkin olmayan kısmı ise doğrudan kar veya zararda kayıtlara alınır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.9 Kur Değişiminin Etkileri

Yıl içerisinde gerçekleşen döviz işlemleri, işlem tarihindeki kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevirmektedir. Bilançoda yer alan dövize bağlı varlık ve borçlar, bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevrilmiştir.

Bu çevrimden ve dövizli işlemlerin tahsil / tediyelerinden kaynaklanan kambiyo karları / zararları kar veya zararda yer almaktadır.

31 Aralık 2018, 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla dönem sonu ve ortalama ABD Doları/TL kuru aşağıdaki gibidir:

	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl	5,2609	4,8301
31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl	3,7719	3,6445
31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl	3,5192	3,0181

31 Aralık 2018, 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla dönem sonu ve ortalama Avro /ABD Doları kuru aşağıdaki gibidir:

	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl	1,1458	1,1757
31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl	1,1971	1,1294
31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl	1,0542	1,1059

2.4.10 Hisse Başına Kazanç

Hisse başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir. Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Hisse başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

2.4.11 Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Raporlama tarihinden sonraki olaylar; bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

2.4.12 Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır. Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir. Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.12 Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler (devamı)

Zarara sebebiyet verecek sözleşmeler

Zarara sebebiyet verecek sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir.

Grup'un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, zarara sebebiyet verecek sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

2.4.13 Finansal Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması

Grup'un, yönetim tarafından performanslarını değerlendirme ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içeren, hava taşımacılığı ve uçak teknik bakım faaliyetleri olmak üzere iki faaliyet bölümü bulunmaktadır. Şirket yönetimi, bölümlerin performansını değerlendirirken TMS' ye uygun olarak hesaplanan faaliyet karını kullanmaktadır.

2.4.14 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup ilk olarak maliyet değerleri ve buna dahil olan işlem maliyetleri ile ölçülürler.

Başlangıç muhasebeleştirilmesi sonrasında yatırım amaçlı gayrimenkuller, bilanço tarihi itibarıyla piyasa koşullarını yansıtan gerçeğe uygun değer ile değerlendirilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan kazanç veya zararlar oluştuğu dönemde kar veya zarara dahil edilirler.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, satılmaları veya kullanılamaz hale gelmeleri ve satışından gelecekte herhangi bir ekonomik yarar sağlanamayacağı belirlenmesi durumunda bilanço dışı bırakılırlar. Yatırım amaçlı gayrimenkulün kullanım süresini doldurmasından veya satışından kaynaklanan kar/zarar, oluştuğu dönemde kar veya zarara dahil edilir.

Gerçeğe uygun değer esasına göre izlenen yatırım amaçlı gayrimenkulden, sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul sınıfına veya stoklara yapılan bir transfer gerçeğe uygun değer ile yapılır. Transfer sonrasında TMS 16 veya TMS 2'ye göre yapılan muhasebeleştirme işlemindeki tahmini maliyeti, anılan gayrimenkulün kullanım şeklindeki değişikliğin gerçekleştiği tarihteki gerçeğe uygun değeridir. Kullanım şeklindeki değişiklikten önceki ve değişikliğin gerçekleştiği tarihteki gerçeğe uygun değer arasındaki fark, yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerde olduğu gibi kar veya zararda muhasebeleştirilir.

2.4.15 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlaması izni vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.15 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefîye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.15 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, kar veya zararda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alınan, satın alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve şarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur.

2.4.16 Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşviği, işletmenin teşviğin elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşviğin elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz.

Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılır. Bir finansman aracı olan devlet teşvikleri, finanse ettikleri harcama kalemini netleştirmek amacıyla kar veya zararda muhasebeleştirilmek yerine, kazanılmamış gelir olarak finansal durum tablosu (bilanço) ile ilişkilendirilmekte ve ilgili varlıkların ekonomik ömrü boyunca sistematik şekilde kar veya zarara yansıtılmaktadır.

Önceden gerçekleşmiş gider veya zararları karşılamak ya da işletmeye gelecekte herhangi bir maliyet gerektirmeksizin acil finansman desteği sağlamak amacıyla verilen devlet teşvikleri, tahsil edilebilir hale geldiği dönemde kâr ya da zararda muhasebeleştirilir.

2.4.17 Çalışanlara Sağlanan Faydalar / Kıdem Tazminatları

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (“TMS 19”) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir. Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilmektedir.

2.4.18 Sermaye ve Taahhütler

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

2.4.19 Hibe Krediler

Hibe krediler; uçak ve motorların satın alımlarında veya finansal kiralama yöntemiyle elde edilmelerinde kazanılmaktadır. Grup, hibe kredileri aktiflerin maliyetinden düştükten sonra aktifleri ekonomik ömürleri süresince itfa etmektedir. Faaliyet kiralamasına ilişkin kazanılan hibe krediler, ertelenmiş gelir olarak kaydedilmekte ve kiralama süresince itfa edilmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.20 Bakım ve Onarım Giderleri

Maddi varlıkların ve kiralanan varlıkların düzenli bakımı ve onarımı için yapılan harcamalar, ilgili döneme faaliyet gideri olarak kaydedilmektedir. Sahip olunan veya finansal kiralama ile alınan uçakların büyük gövde ve motor bakımları gerçekleştirildiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır. Şirket, faaliyet kiralaması ile kullanılan uçaklarını kiraya verene belirli bir kondisyonda teslim etme ya da tazmin etme yükümlülüğündedir. Tahmini gövde büyük bakım maliyeti, gelecekte katlanması tahmin edilen maliyeti bugünkü değerine indirgeyerek; tahmini motor bakım maliyeti ise motorun yıl içindeki çalışma saati göz önünde bulundurularak tahakkuk ettirilir ve kira sözleşmesi boyunca kar veya zararda kaydedilir.

2.4.21 Sık Uçuş Programı

Grup, üyelerine “Miles and Smiles” adında bir Sık Uçuş Programı (Frequent Flyer Program - FFP) dahilinde birikmiş mesafe üzerinden ücretsiz uçuş ödülü vermektedir. Uçuş ödülü satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleştirilmektedir. Tahsil edilen bedelin rayiç değerinin bir kısmı müşteriye sağlanan menfaatlere dağıtılarak, söz konusu menfaatler müşteri tarafından kullanıldıkça (taşıma hizmeti alındığında) gelir kaydedilmektedir.

Grup, aynı zamanda “Miles&Smiles” kredi kartı ve diğer program ortakları ile gerçekleştirilen promosyonlar dahilinde katılımcılara mil kredisi satmaktadır. Tutarlar, taşıma gerçekleştirildikçe gelir olarak kaydedilmektedir.

TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

Şirket, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standartlarını ilk kez uygulamıştır.

İlk uygulamada ilgili standardın etkisi aşağıdaki gibidir:

- Bilet yanma gelirinin planlanan uçuş tarihinden sonra tanımlanması;
- Bilet değişiklik gelirinin planlanan uçuş tarihi ile birlikte tanımlanması;
- Finansal varlıklarda muhasebeleştirilen değer düşüklüğü kayıplarındaki artış.

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

1 Ocak 2018 tarihinde TFRS 15'e geçiş ile birlikte geçmiş yıl kar/zararı üzerindeki vergiden arındırılmış etki aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Geçmiş Yıl Kâr / Zararları	Not	1 Ocak 2018'de TFRS 15'e Geçiş Etkileri
Bilet Yanma Gelirinde Azalış	(a)	21
Bilet Değişiklik Gelirinde Azalış	(b)	8
İlişkili Vergi		(6)
1 Ocak 2018 Tarihinde Etki		23

Aşağıdaki tablolar TFRS 15'e geçiş ile birlikte Grup'un 31 Aralık 2018 tarihli ara dönem bilanço ve kar/zarar tablolarına etkilerini özetlemektedir. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren on iki aylık dönem için Grup'un nakit akış ve diğer kapsamlı gelirlerinde önemli bir değişiklik oluşmamıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)**2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)****TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat (devamı)**

TFRS 15'in uygulanmasına ilişkin değişikliklerin 31 Aralık 2018 tarihli konsolide bilanço üzerindeki etkileri aşağıdaki gibidir:

	Not	31 Aralık 2018 Raporlanan	Düzeltilme	31 Aralık 2018 IFRS 15 Etkisi Hariç
VARLIKLAR				
DÖNEN VARLIKLAR		23.706	-	23.706
DURAN VARLIKLAR		85.370	-	85.370
TOPLAM VARLIKLAR		109.076	-	109.076
KAYNAKLAR				
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		27.273	75	27.198
Ertelenmiş Gelirler	(a),(b)	5.534	75	5.459
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		50.519		50.519
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR		31.284	(75)	31.359
Geçmiş Yıllar Karları	(a),(b)	8.206	(23)	8.229
Net Dönem Kârı	(a),(b)	4.045	(52)	4.097
TOPLAM KAYNAKLAR		109.076	-	109.076

TFRS 15'in uygulanmasına ilişkin değişikliklerin 31 Aralık 2018 tarihli konsolide kar/zarar tablosu üzerindeki etkileri aşağıdaki gibidir:

	Notes	31 Aralık 2018 Raporlanan	Düzeltilme	31 Aralık 2018 IFRS 15 Etkisi Hariç
KAR VEYA ZARAR KISMI				
Hasılat	(a),(b)	62.853	(46)	62.899
BRÜT KAR		13.569	(46)	13.615
ESAS FAALİYET KARI		6.192	-	6.192
FİNANSMAN GELİRİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		7.334	-	7.334
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		5.234	(46)	5.280
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		(1.189)	(6)	(1.183)
Ertelenmiş Vergi Geliri	(a),(b)	(1.007)	(6)	(1.001)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI		4.045	(52)	4.097

TFRS 9 Finansal Araçlar

TFRS 9, finansal varlıkların ve finansal yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesine ve ölçümüne ilişkin hükümleri düzenlemektedir. Bu standart TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardının yerini almıştır.

Aşağıdaki tablo, TFRS 9'a geçişin, geçmiş yıl karları üzerindeki açılış bakiyeleri etkilerini vergiler düşüldükten sonra kalan net tutarlar göstermek suretiyle özetlemektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar (devamı)

**1 Ocak 2018'de TFRS 9'a
Geçiş Etkileri**

Geçmiş Yıl Kâr / Zararları	
TFRS 9'a göre beklenen kredi zararlarının muhasebeleştirilmesi	37
İlişkili Vergi	(8)
1 Ocak 2018 Tarihinde Etki	29

Aşağıdaki tablo ve ilişikteki notlar, TMS 39 kapsamındaki orijinal ölçüm kategorilerini ve Şirket'in 1 Ocak 2018'deki finansal varlıklarının her bir sınıfı için TFRS 9'göre yapılan yeni ölçüm kategorilerini açıklamaktadır.

	TMS 39'a göre orijinal sınıflandırma	TFRS 9'a göre yeni sınıflandırma	TMS 39'a göre orijinal defter değeri	TFRS 9'a göre orijinal defter değeri
Finansal varlıklar				
Ticari ve diğer alacaklar	Kredi ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet	14.525	14.499
Nakit ve nakit benzerleri	Kredi ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet	10.299	10.293
Özel kesim borçlanma senetleri	Satılmaya hazır	GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan- Borçlanma araçları	349	349
Kamu kesimi borçlanma senetleri	Satılmaya hazır	GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan- Borçlanma araçları	711	711
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen sabit faiz ödemeli/değişken faiz almalı faiz takas sözleşmeleri	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	(177)	(177)
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	2	2
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt dört bariyerli bantları	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	(449)	(449)
Riskten korunma işlemine konu olan çapraz kur sözleşmeleri	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	Nakit Akışı - Riskten korunma aracı	(157)	(157)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan çapraz kur takas sözleşmeleri	GUD farkı kar ve zarara yansıtılan	GUD farkı gelir tablosuna yansıtılan	62	62
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takas sözleşmeleri	GUD farkı kar ve zarara yansıtılan	GUD farkı gelir tablosuna yansıtılan	(30)	(30)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	GUD farkı kar ve zarara yansıtılan	GUD farkı gelir tablosuna yansıtılan	15	15
Toplam finansal varlıklar			25.150	25.118

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Yeni değer düşüklüğü modelinin etkisi

TFRS 9 değer düşüklüğü modeli kapsamındaki varlıklar için değer düşüklüğü zararlarının genel olarak artması ve daha değişken hale gelmesi beklenmektedir. Şirket, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren TFRS 9'un değer düşüklüğüne ilişkin hükümlerinin uygulanmasının aşağıdaki gibi ilave bir değer düşüklüğü karşılığı ile sonuçlandığını belirlemiştir.

31 Aralık 2017 itibarıyla TMS 39'a göre zarar karşılığı	283
1 Ocak 2018 tarihinde muhasebeleştirilen ek değer düşüklüğü:	
31 Aralık 2017 itibarıyla ticari ve diğer alacaklar	32
31 Aralık 2017 itibarıyla nakit ve nakit benzerleri	4
1 Ocak 2018 'de TFRS 9'a göre zarar karşılığı	319

Ticari Alacaklar ve Sözleşme Varlıkları

Aşağıdaki analiz, TFRS 9'un uygulanmaya başlamasıyla ticari alacaklar ve sözleşme varlıklarına ilişkin BKZ'lerin hesaplanması ile ilgili daha ayrıntılı bilgi vermektedir. Şirket, kullandığı modeli ve bu BKZ'lerin hesaplanmasında kullanılan varsayımların bir kısmını tahmin belirsizliğinin temel kaynakları olarak ele almaktadır.

BKZ'leri son iki yılda gerçekleşen kredi zararları tecrübesine göre hesaplamıştır. Şirket BKZ oran hesaplamalarını toptan satış yaptığı müşterileri ve diğer müşterileri için ayrı ayrı gerçekleştirmiştir. Her bir gruptaki riskler, kredi riski derecesi özellikleri esas alınarak toptan satış yapılan müşteriler için, coğrafi bölge ve sektör gibi ortak kredi riskine göre; diğer müşteriler için ise temerrüt durumu, coğrafi bölge, müşteri derecelendirmesi ve ürün çeşidine göre gruplandırılmıştır.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2018 itibarıyla toptan satış yapılan müşteriler için ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için kredi riski ve BKZ'lerine maruz kalma hakkında bilgi vermektedir.

<u>Vade Tarihleri</u>	<u>Ortalama Ağırlıklı</u>	<u>Brüt Tutar</u>	<u>Değer Düşüklüğü</u>
<u>31 Aralık 2018</u>	<u>Kayıp Oranı</u>		<u>Karşılığı</u>
Vadesi gelmemiş	0,12%	2.706	3
1-30 gün geçmiş	0,53%	288	2
30-90 gün geçmiş	5,89%	18	1
90-360 gün geçmiş	2,56%	97	2
Vadesi 1 yıldan fazla geçmiş	59,21%	9	5
		3.118	14

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Ticari Alacaklar ve Sözleşme Varlıkları (devamı)

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2018 itibarıyla vadeli mevduatlar, diğer alacaklar ve borçlanma senetleri için kredi riski ve BKZ'lerine maruz kalma hakkında bilgi vermektedir.

<u>Kredi Notları</u>	<u>Ortalama Ağırlıklı</u>	<u>Brüt Tutar</u>	<u>Değer Düşüklüğü</u>
	<u>Kayıp Oranı</u>		<u>Karşılığı</u>
AA2	0,02%	8.803	2
BA3	0,05%	11.074	6
B2	1,50%	695	10
		<u>20.572</u>	<u>18</u>

Geçiş

Şirket, sınıflandırma ve ölçüm (değer düşüklüğü dahil) gereklilikleri açısından önceki dönemler için karşılaştırmalı bilgileri yeniden düzenlememe istisnasını kullanmıştır. TFRS 9'un uygulanmasından kaynaklanan finansal varlıkların ve finansal borçların kayıtlı tutarlarındaki farklılıklar 1 Ocak 2018 itibarıyla geçmiş yıl karları içerisinde muhasebeleştirilmiştir. Buna göre 2017 yılı için sunulan bilgiler genellikle TFRS 9'un göre değil, TMS 39'a göre hazırlanmıştır.

Türev olmayan finansal araçlar ve finansal riskten korunma muhasebesi

2018 itibarıyla, yatırım finansmanı için kullanılan Japon Yeni, İsviçre Frangı ve Avro para birimlerinden olan uzun vadeli krediler, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins döviz gelirleri nedeniyle maruz kalınan kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmıştır. Bu kredilerden doğan gerçekleşmemiş kur farkı diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmektedir.

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları

Finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, koşullu varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Grup geleceğe yönelik tahmin ve varsayımlarda bulunmaktadır. Muhasebe tahminleri doğası gereği gerçekleşen sonuçlarla birebir aynı tutarlarda neticelenmeyebilir.

Gelecek finansal raporlama döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Varlıklarda Değer Düşüklüğü Tespit Çalışması:

Grup'un varlıklarda değer düşüklüğü ile ilgili temel varsayımları ve hesaplama yöntemi Not 2.4.6'da açıklanmıştır.

Sık uçuş programı yükümlülüğü hesaplaması:

Not 2.4.21'de belirtildiği gibi, Grup'un üyeleri için "Miles&Smiles" adında bir sık uçuş programı (FFP) bulunmaktadır. Söz konusu programa ilişkin yükümlülük hesaplamalarında uçuşlardan kazanılan miller için, geçmiş yıllarda gerçekleşmiş veriler üzerinden istatistiki yöntemler kullanılarak bulunan kullanım oranı vasıtasıyla geçerliliğini yitirecek miller tahmin edilmektedir ve bu miller için bir yükümlülük hesaplanmamaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

Maddi varlıkların faydalı ömürleri ve hurda değerleri:

Grup, maddi varlıkların üzerinden Not 2.4.3'te belirtilen faydalı ömürleri ve hurda değerleri dikkate alarak amortisman ayırmaktadır.

Ertelenmiş vergi:

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Grup'un gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararlar ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir.

KVK 32/A ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın etkileri:

5838 sayılı Kanunun 9. Maddesi ile 28 Şubat 2009 tarihinde yürürlüğe girmek üzere Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen 32/A maddesi ile yatırımları kazanç vergileri yoluyla özendirmek amacıyla, yatırımlardan elde edilen kazançlara indirimli vergi uygulanması esası getirilmiştir. Getirilen sistem teşvikli yatırımlardan elde edilen kazancın yatırıma katkı tutarına ulaşılıncaya kadar indirimli oran ile vergilendirilmesi esasına dayanmaktadır. Bu sisteme ilişkin esaslar 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 sayılı Tebliğ ile açıklanmıştır.

Söz konusu düzenleme ile daha önceleri yürürlükte olan ve yatırım harcamalarının belli bir yüzdesinin kurumlar vergisi matrahından indirilmesini sağlayan Yatırım İndirimi uygulamasından farklı olarak, teşvikli yatırım tutarı üzerinden Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşılıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazancın indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilerek yatırımın desteklenmesi söz konusudur.

Ortaklığın da havayolu yük ve yolcu taşımacılığı faaliyetleri nedeniyle, Yatırım Teşvik Sisteminde yer alan bazı teşvik unsurlarından yararlanma hakkı bulunmaktadır. Bu çerçevede yapılan başvurular neticesinde Ortaklığın tarafından, uçak ve havalimanı yer hizmetleri yatırımları için Yatırım Teşvik Belgeleri temin edilmiş olup Ortaklığın finansal raporlarına mevcut durumda veya gelecek dönemlerde etkisi olabilecek Yatırım Teşvik Belgelerine ilişkin bilgiler ile yararlanılan teşvik unsurları aşağıda sıralanmaktadır:

BKK Tarihi:	BKK No:	YTB Tarihi:	Yatırım Durumu:	Vergi İndirimi	Toplam Yatırım Tutarı TL: (*)	Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı TL: (**)
14.07.2009	2009/1519	28.12.2010	Tamamlandı	Vergi İndirimi %50 / Yatırıma Katkı Oranı %20	13.268	17
15.06.2012	2012/3305	18.12.2014	Devam Ediyor	Vergi İndirimi %50 / Yatırıma Katkı Oranı %15	16.968	-
20.01.2018	2017/1113	9.08.2018	Devam Ediyor	Vergi İndirimi %90 / Yatırıma Katkı Oranı %50	4.924	-
20.01.2018	2017/1113	11.09.2018	Devam Ediyor	Vergi İndirimi %50 / Yatırıma Katkı Oranı %25	2.518	-
15.06.2012	2012/3305	1.03.2018	Devam Ediyor	Vergi İndirimi % 50 / Yatırıma Katkı Oranı %15	358	107
15.06.2012	2012/3305	11.07.2017	Devam Ediyor	Vergi İndirimi % 50 / Yatırıma Katkı Oranı %15	-	-
15.06.2012	2012/3305	18.09.2017	Kapama Aşama	GENEL TEŞVİK (Vergi indirimi yapılamaz)	-	-

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (devamı)

KVK 32/A ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın etkileri (devamı)

(*)Yatırımlar döviz olarak gerçekleştirildiğinden ve yatırımlarda yapılan revizyonlar nedeniyle başvuru sırasındaki yatırım tutarı ile tamamlanma anındaki yatırım tutarı farklılık gösterebilmektedir.

(**)Ortaklığımızın vergi matrahı oluşmaması nedeniyle yararlanamadığı yatırıma katkı tutarı ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme oranı ile endeksenerek ilerleyen yıllara aktarılmaktadır.

TMS 12 “Gelir Vergileri” ve TMS 20 “Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması” standartları, devlet teşviklerinin veya yatırımlara ilişkin vergi avantajlarının muhasebeleştirilmesi yöntemleri ile ilgili net bir husus içermemekle birlikte, Grup ilgili Bakanlar Kurulu kararları ile getirilen teşvik uygulaması ile “yatırıma katkı tutarı”ndan faydalanmanın ilgili yatırımdan elde edilecek kazanç ve dolayısıyla ilgili varlığın geri kazanılmasına bağlı olması ve “yatırıma katkı tutarı”ndan faydalanmanın uzun yıllar alacağı sebepleriyle, ilgili yatırım desteğinin, varlığın faydalı ömrü boyunca sistematik bir biçimde gelir olarak kâr veya zararda muhasebeleştirilmesinin ilgili yatırım desteğinin doğasına daha uygun olacağı kanaatindedir.

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan değişiklikler

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan bazı yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir.

TFRS 16 Kiralamalar

KGK tarafından TFRS 16 “*Kiralamalar*” Standardı 16 Nisan 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Bu Standart kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinin düzenlendiği mevcut TMS 17 “*Kiralama İşlemleri*” Standardının, TFRS Yorum 4 “*Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi*” ve TMS Yorum 15 “*Faaliyet Kiralamaları – Teşvikler*” yorumlarının yerini almakta ve TMS 40 “*Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller*” Standardında da değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. TFRS 16, kiracılar açısından mevcut uygulama olan finansal kiralama işlemlerinin bilançoda ve faaliyet kiralamasına ilişkin yükümlülüklerin bilanço dışında izlenmesi şeklindeki ikili muhasebe modelini ortadan kaldırmaktadır. Bunun yerine, tüm kiralamalar için mevcut finansal kiralama muhasebesine benzer olarak bilanço bazlı tekil bir muhasebe modeli ortaya koyulmaktadır. Kiraya verenler için muhasebeleştirme mevcut uygulamalara benzer şekilde devam etmektedir. TFRS 16, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olmakla birlikte, erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, TFRS 16'nın uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan değişiklikler (devamı)

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler (devamı)

TFRS Yorum 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

KGK tarafından 24 Mayıs 2018'de gelir vergilerinin hesaplanmasına ilişkin belirsizliklerin finansal tablolara nasıl yansıtılacağını belirlemek üzere TFRS Yorum 23 "Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler" Yorumu yayımlanmıştır. Belirli bir işlem veya duruma vergi düzenlemelerinin nasıl uygulanacağına veya vergi otoritesinin bir şirketin vergi işlemlerini kabul edip etmeyeceğine yönelik belirsizlikler bulunabilir. TMS 12 "Gelir Vergileri", cari ve ertelenmiş verginin nasıl hesaplanacağına açıklık getirmekle birlikte, ancak bunlara ilişkin belirsizliklerin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına yönelik rehberlik sağlamamaktadır. TFRS Yorum 23, gelir vergilerinin muhasebeleştirilmesinde gelir vergilerine ilişkin belirsizliğin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağını açıklığa kavuşturmak suretiyle TMS 12'de yer alan hükümlere ilave gereklilikler getirmektedir. Bu Yorumun yürürlük tarihi 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS Yorum 23'ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 9'daki değişiklikler- Negatif Tazminata Yol Açan Erken Ödemeler

KGK tarafından Aralık 2017'de finansal araçların muhasebeleştirilmesine yönelik açıklık kazandırmak üzere TFRS 9'un gerekliliklerini değiştirmiştir. Erken ödendiğinde negatif tazminata neden olan finansal varlıklar, TFRS 9'un diğer ilgili gerekliliklerini karşılaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden veya gerçeğe uygun değer farkları diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülebilir. TFRS 9 uyarınca, sözleşmesi erken sona erdirildiğinde, henüz ödenmemiş anapara ve faiz tutarını büyük ölçüde yansıtan 'makul bir ilave bedel' ödenmesini gerektiren erken ödeme opsiyonu içeren finansal varlıklar bu kriteri karşılamaktadır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS 9 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TMS 28'deki değişiklikler- İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Dönemli Yatırımlar

KGK tarafından Aralık 2017'de iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlardan özkaynak yönteminin uygulanmadığı diğer finansal araçların ölçümünde de TFRS 9'un uygulanması gerektiğine açıklık getirmek üzere TMS 28'de değişiklik yapılmıştır. Bu yatırımlar, esasında, işletmenin iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan uzun dönemli elde tutulan paylardır. Bir işletme, TMS 28'in ilgili paragraflarını uygulamadan önce, bu tür uzun dönemli yatırımların ölçümünde TFRS 9'u uygular. TFRS 9 uygulandığında, uzun vadeli yatırımların defter değerinde TMS 28'in uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir düzeltme yapılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TMS 28 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan değişiklikler (devamı)

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler (devamı)

Kavramsal Çerçeve (güncellenmiş)

Güncellenen Kavramsal Çerçeve KGK tarafından 27 Ekim 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Kavramsal Çerçeve; KGK'ya yeni TFRS'leri geliştirirken finansal raporlamalarına rehberlik sağlayacak olan temel çerçeveyi ortaya koymaktadır. Kavramsal Çerçeve; standartların kavramsal olarak tutarlı olmasını ve benzer işlemlerin aynı şekilde ele alınmasını sağlamaya yardımcı olmakta ve böylece yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflar için faydalı bilgiler sağlamaktadır. Kavramsal Çerçeve, şirketlere, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikaları geliştirmelerine ve daha geniş bir biçimde, paydaşların bu standartları anlamalarına ve yorumlamalarına yardımcı olmaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve ise önceki versiyonundan daha kapsamlı olup, KGK 'ya standartların oluşturulmasında gerekli olan tüm araçların sağlanmasını amaçlamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve finansal raporlamanın amacından başlayarak sunum ve açıklamalara kadar standart oluşturulmasının tüm yönlerini kapsamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikalarını geliştirmek için Kavramsal Çerçeve'yi kullanan şirketler için, erken uygulamaya izin verilmekle birlikte, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinden itibaren geçerli olacaktır.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'ndaki ("UFRS") değişiklikler Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanmış fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır/yayımlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Buna bağlı olarak UMSK tarafından yayımlanan fakat halihazırda KGK tarafından yayımlanmayan standartlara UFRS veya UMS şeklinde atıfta bulunmaktadır. Grup, konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

Yıllık iyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi

UFRS'deki iyileştirmeler

Halihazırda yürürlükte olan standartlar için yayımlanan "UFRS'de Yıllık İyileştirmeler / 2015-2017 Dönemi" aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS'lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve UFRS 11 Müşterek Anlaşmalar

UFRS 3 ve UFRS 11, işletme tanımını karşılayan müşterek bir operasyonda sahip olunan paylardaki artışını nasıl muhasebeleştirileceğine açıklık getirmek üzere değiştirilmiştir. Müşterek taraflardan biri kontrol gücünü elde ettiğinde, bu işlem aşamalı olarak gerçekleşen işletme birleşmesi olarak dikkate alınarak satın alan tarafın önceden sahip olduğu payı gerçeğe uygun değeriyle yeniden ölçmesi gerekecektir. Taraflardan birinin müşterek kontrolü devam ettiğinde (ya da müşterek kontrolü elde ettiğinde) daha önce sahip olunan payın yeniden ölçülmesi gerekmemektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNNSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

Yıllık iyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi (devamı)

UMS 12 Gelir Vergileri

UMS 12 temettülerden kaynaklanan gelir vergilerinin (özkaynak olarak sınıflandırılan finansal araçlara yapılan ödemeler de dahil olmak üzere) işletmenin dağıtılabılır kar tutarını oluşturan işlemlerle tutarlı olarak (örneğin; kâr veya zararda, diğer kapsamlı gelir unsurları içerisinde veya özkaynaklarda), muhasebeleştirilmesini açıklığa kavuşturmak üzere değiştirilmiştir.

UMS 23 Borçlanma Maliyetleri

UMS 23, finansman faaliyetlerinin tek bir merkezden yürütüldüğü durumlarda aktifleştirilebilir borçlanma maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılan genel amaçlı borçlanma havuzuna, halihazırda geliştirme aşamasında olan veya inşaatı devam eden özellikli varlıkların finansmanı için doğrudan borçlanılan tutarların dahil edilmemesi gerektiğine açıklık kazandırmak üzere değiştirilmiştir. Kullanıma veya satışa hazır olan özellikli varlıkların – veya özellikli varlık kapsamına girmeyen herhangi bir varlığın - finansmanı için direkt borçlanılan tutarlar ise genel amaçlı borçlanma havuzuna dahil edilmelidir.

UMS 19'daki değişiklikler-Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi

UMSK tarafından 7 Şubat 2018'de, *Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi* (UMS 19'daki Değişiklikler) başlıklı değişiklik yayımlanmıştır. Yapılan değişiklikle, planda yaşanan bir değişikliğin veya küçülmenin yanı sıra yükümlülüklerin yerine getirilmesinin muhasebeleştirilmesine açıklık getirilmektedir. Bir şirket bundan sonra dönemin hizmet maliyetini ve net faiz maliyetini belirlemek için güncellenen cari aktüeryal varsayımları kullanacak ve plana ilişkin herhangi bir yükümlülüğün yerine getirilmesinde ortaya çıkan kazanç veya zararların hesaplanmasında varlık tavanından kaynaklanan etkiyi dikkate almayacak olup, bu durumun etkileri diğer kapsamlı gelir içerisinde ayrı olarak ele alınacaktır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UMS 19 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

UMS 1 ve UMS 8'deki Değişiklikler - Önemlilik Tanımı

Ekim 2018'de, UMSK “önemlilik tanımı” değişikliğini yayımlamıştır (UMS 1 ve UMS 8'de yapılan değişiklikler). Değişiklikler, “önemlilik” tanımının netleştirilmesinde, önemlilik eşliğinin belirlenmesinde ve önemlilik kavramının UFRS'ler açısından uygulanmasında tutarlılığın artırılmasına yardımcı olmak için rehberlik sağlamaktadır. UMS 1 ve UMS 8'deki Değişiklikler'in yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UMS 1 ve UMS 8'in uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGK tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

Yıllık iyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi (devamı)

UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı

Bir işlemin bir varlık edinimi mi yoksa bir işletme edinimi ile mi sonuçlanacağını belirlemede güçlüklerle karşılaşmakta olup, uzun zamandır önemli bir mesleki yargı konusu olmuştur. UMSK, bu konuyu netleştirmek üzere UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde değişiklik yapmıştır. Değişiklikler bir konsantrasyon testi kullanılmasına yönelik bir seçimlik hak içermektedir. Bu uygulama, varlıkların gerçeğe uygun değerinin büyük bir kısmının tek bir tanımlanabilir varlığa veya benzer tanımlanabilir varlıklar grubuna yoğunlaştırılması durumunda bir varlık edinilmesine yol açan basitleştirilmiş bir değerlendirmedir. Finansal tablo hazırlayıcıları konsantrasyon testini uygulamayı seçmezse veya test başarısız olursa, o zaman değerlendirme önemli bir sürecin varlığına odaklanır. UFRS 3'deki değişikliklerin 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde elde edilen işletmeler için geçerli olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRS 3'ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

2.8 Gerçeğe Uygun Değerlerin Belirlenmesi

Grup'un çeşitli muhasebe politikaları ve açıklamaları hem finansal hem de finansal olmayan varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesini gerektirmektedir. Uygulanabilir olması halinde, gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan varsayımlarla ilgili ilave bilgiler varlık veya yükümlülüğe özgü dipnotlarda sunulmuştur.

Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

- Seviye 1: Özdeş varlıklar veya borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;
- Seviye 2: Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar veya borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) veya dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;
- Seviye 3: Varlık veya borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıkları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sun Express	713	396
TEC	326	210
THY Opet	307	202
Turkish DO&CO	278	229
TGS	205	138
Uçak Koltuk	27	16
TCI	16	11
Goodrich	10	6
Vergi İade Aracılık	2	1
	1.884	1.209

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar / (zarar) içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
THY Opet	218	143
Sun Express	213	83
TGS	107	42
Turkish DO&CO	59	44
TEC	53	44
Uçak Koltuk	3	(3)
Goodrich	2	1
Vergi İade Aracılık	1	1
TCI	-	2
Toplam	656	357

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

Sun Express'in 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	7.100	5.426
Yükümlülükler	5.674	4.633
Özkaynaklar	1.426	793
Grup'un özkaynaklardaki payı	713	396
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hasılat	7.145	4.696
Dönem karı	426	166
Dönem karında Grup'un payı	213	83

TEC' in 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	995	613
Yükümlülükler	327	184
Özkaynaklar	668	429
Grup'un özkaynaklardaki payı	326	210
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hasılat	2.617	1.918
Dönem karı	108	90
Dönem karında Grup'un payı	53	44

THY Opet' in 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	3.265	2.325
Yükümlülükler	2.651	1.921
Özkaynaklar	614	404
Grup'un özkaynaklardaki payı	307	202
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hasılat	11.065	5.899
Dönem karı	436	286
Dönem karında Grup'un payı	218	143

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

Turkish DO&CO' nun 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	880	679
Yükümlülükler	325	221
Özkaynaklar	555	458
Grup'un özkaynaklardaki payı	278	229

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hasılat	1.375	1.016
Dönem karı	116	87
Dönem karında Grup'un payı	59	44

TGS'nin 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	682	479
Yükümlülükler	272	203
Özkaynaklar	410	276
Grup'un özkaynaklardaki payı	205	138

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hasılat	1.381	942
Dönem karı	214	84
Dönem karında Grup'un payı	107	42

Uçak Koltuk' un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	131	62
Yükümlülükler	76	30
Özkaynaklar	55	32
Grup'un özkaynaklardaki payı	27	16

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hasılat	69	39
Dönem karı/(zararı)	6	(7)
Dönem karında/(zararında) Grup'un payı	3	(3)

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

TCI'nın 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	88	36
Yükümlülükler	57	14
Özkaynaklar	31	22
Grup'un özkaynaklardaki payı	16	11
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hasılat	42	25
Dönem karı/(zararı)	1	4
Dönem karında/(zararında)	-	2
Grup'un payı		

Goodrich' in 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	55	28
Yükümlülükler	29	14
Özkaynaklar	26	14
Grup'un özkaynaklardaki payı	10	6
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hasılat	85	55
Dönem karı	6	3
Dönem karında	2	1
Grup'un payı		

Vergi İade Aracılık A.Ş.'nin 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	8	4
Yükümlülükler	2	1
Özkaynaklar	6	3
Grup'un özkaynaklardaki payı	2	1
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hasılat	4	4
Dönem zararı	3	1
Dönem zararında	1	1
Grup'un payı		

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup yönetimi, bölümlere tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümlerin performansının değerlendirilmesi amacıyla sonuçları ve faaliyetleri hava taşımacılığı ve uçak teknik bakım hizmetleri bazında incelemektedir. Grup'un satış bilgilerine ilişkin detaylı bilgiler Not 26'de verilmiştir.

Hava Taşımacılığı ("Havacılık")

Şirket'in ana faaliyet konusu yurt içi ve yurt dışında yolcu ve kargo hava taşımacılığı yapmaktır.

Teknik Bakım Hizmetleri ("Teknik")

Teknik bölümün ana faaliyet konusu, sivil havacılık sektöründe bakım onarım hizmeti ve her tür teknik ve altyapı desteği vermektir.

4.1 Toplam Varlıklar ve Yükümlülükler

Toplam Varlıklar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Havacılık	108.573	68.222
Teknik	6.977	4.739
Toplam	115.550	72.961
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları	(6.474)	(4.314)
Konsolide mali tablolara göre toplam varlıklar	109.076	68.647

Toplam Yükümlülükler	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Havacılık	78.298	48.561
Teknik	1.529	1.371
Toplam	79.827	49.932
Eksi: Konsolidasyon eliminasyonları	(2.035)	(1.456)
Konsolide mali tablolara göre toplam yükümlülükler	77.792	48.476

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)**4.2 Vergi Öncesi Karı / (Zararı)**

Bölüm Sonuçları:

1 Ocak-31 Aralık 2018	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Grup Dışı Hasılat	61.765	1.088		62.853
Bölümlerarası Hasılat	240	4.809	(5.049)	-
Hasılat	62.005	5.897	(5.049)	62.853
Satışların Maliyeti (-)	(49.772)	(4.561)	5.049	(49.284)
Brüt Kar	12.233	1.336	-	13.569
Genel Yönetim Giderleri (-)	(860)	(394)	16	(1.238)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	(6.153)	(41)	9	(6.185)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	955	31	(178)	808
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(866)	(49)	153	(762)
Esas Faaliyet Karı	5.309	883	-	6.192
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	493	-	-	493
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	(7)	-	-	(7)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından / Zararlarından Paylar	603	53	-	656
Finansman Geliri/Gideri Öncesi Faaliyet Karı	6.398	936	-	7.334
Finansman Gelirleri	763	2	(12)	753
Finansman Giderleri (-)	(2.971)	106	12	(2.853)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar	4.190	1.044	-	5.234

1 Ocak-31 Aralık 2017	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Grup Dışı Hasılat	39.147	632	-	39.779
Bölümlerarası Hasılat	161	3.418	(3.579)	-
Hasılat	39.308	4.050	(3.579)	39.779
Satışların Maliyeti (-)	(32.427)	(3.095)	3.579	(31.943)
Brüt Kar	6.881	955	-	7.836
Genel Yönetim Giderleri (-)	(701)	(325)	24	(1.002)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	(4.085)	(20)	4	(4.101)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	988	131	(158)	961
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(151)	(105)	130	(126)
Esas Faaliyet Karı	2.932	636	-	3.568
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	640	-	-	640
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	(5)	-	-	(5)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından / Zararlarından Paylar	312	45	-	357
Finansman Geliri/Gideri Öncesi Faaliyet Karı	3.879	681	-	4.560
Finansman Gelirleri	232	1	(29)	204
Finansman Giderleri (-)	(3.963)	(17)	29	(3.951)
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar	148	665	-	813

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

4. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)**4.3 Yatırım Faaliyetleri**

1 Ocak-31 Aralık 2018	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	8.821	1.120	-	9.941
Cari dönem amortisman gideri ve itfa payı	4.540	714	-	5.254
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	1.542	342	-	1.884

1 Ocak-31 Aralık 2017	Bölümlerarası			Toplam
	Havacılık	Teknik	Eliminasyon	
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	4.979	517	-	5.496
Cari dönem amortisman gideri ve itfa payı	3.224	669	-	3.893
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	989	220	-	1.209

5. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	12	9
Banka – vadeli mevduatlar	8.260	6.670
Banka – vadesiz mevduatlar	334	433
Diğer hazır değerler	-	20
	<u>8.606</u>	<u>7.132</u>

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
1.718	TL	19,98% - 24,70%	Mart 2019	1.762
232	ABD Doları	3,57% - 5,92%	Ocak 2019	1.226
871	Avro	2,54% - 3,60%	Mart 2019	5.272
				<u>8.260</u>

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
153	TL	%11,41 - %12,58	Ocak 2018	153
141	ABD Doları	%2,87 - %3,53	Mart 2018	535
1.322	Avro	%1,60 - %2,34	Mart 2018	5.982
				<u>6.670</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

6. FİNANSAL YATIRIMLAR

Kısa vadeli finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar		
- Devlet Borçlanma Senetleri	473	-
- Özel Sektör Borçlanma Senetleri	138	-
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar		
- Hisse Senetleri	89	-
3 aydan uzun vadeli mevduatlar	2.033	736
	<u>2.733</u>	<u>736</u>

3 aydan uzun vadeli mevduatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
500	TL	23.28% - 23.99%	Nisan 2019	514
251	Avro	3.28% - 3.08%	Nisan 2019	1.519
				<u>2.033</u>
<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
162	Avro	%1,68 - %1,93	Mayıs 2018	<u>736</u>

Uzun vadeli finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar		
- Devlet Borçlanma Senetleri	238	65
- Özel Sektör Borçlanma Senetleri	211	124
Diğer uzun vadeli finansal yatırımlar	5	4
	<u>454</u>	<u>193</u>

31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer gelire yansıtılan finansal varlıkların sözleşmede yer alan vade tarihine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
1 yıldan az	611	-
1 – 5 yıl arası	42	-
5 yıldan fazla	407	189
	<u>1.060</u>	<u>189</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

6. FİNANSAL YATIRIMLAR (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer gelire yansıtılan finansal varlıklar detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar		
- Hisse Senetleri	89	-

7. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR

Kısa vadeli borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Kısa vadeli krediler	5.780	2.807

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihi itibarıyla kısa vadeli kredilere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
959	Avro	%0,40 - %0,75	Aralık 2019	5.780
<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
400	ABD Doları	%1,64 - %2,30	Ekim 2018	1.509
288	Avro	%0,40 - %0,75	Aralık 2018	1.298
				2.807

Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18)	5.156	3.598
Banka kredileri	1.524	109
	6.680	3.707

Uzun vadeli borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar (Not:18)	36.855	27.382
Banka kredileri	6.487	302
	43.342	27.684

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

7. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR (devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla banka kredilerine ilişkin vade analizi aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
1 yıldan az	1.524	109
1 – 5 yıl arası	6.487	302
	<u>8.011</u>	<u>411</u>

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihi itibarıyla banka kredilerine ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Faiz Oranı Türü</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Ödeme Periyodu</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
623	Avro	Sabit	4.00% - 4.60%	May'19 - Haz'23	3.756
706	Avro	Sdeğişken	Euribor + 2.45% - Euribor + 3.50%	Ocak'19 - Tem'23	4.255
					<u>8.011</u>

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Faiz Oranı Türü</u>	<u>Efektif Faiz Oranı</u>	<u>Ödeme Periyodu</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
91	Avro	Değişken	Euribor + 2,45%	Şubat'18 - Eylül'21	411

Finansal işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin mutabakat:

	<u>2017</u>	<u>Geri Ödemeler</u>	<u>Gayri nakdi</u> <u>değişimler</u>	<u>Nakit Girişleri</u>	<u>2018</u>
Finansal Kiralama Borçları	30.980	(5.261)	11.751	4.541	42.011
Banka Kredileri	3.218	(6.435)	2.374	14.634	13.791
	<u>34.198</u>	<u>(11.696)</u>	<u>14.125</u>	<u>19.175</u>	<u>55.802</u>

8. DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

Kısa vadeli diğer finansal yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Diğer finansal yükümlülükler	<u>32</u>	<u>61</u>

Bankaya borçlar hesabı ay sonu vergi ve SSK ödemeleri için banka tarafından faizsiz olarak kullanılan gecelik borçlardan oluşmaktadır.

9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Müşterek yönetime tabi ortaklıklardan kısa vadeli ticari alacaklar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. (PTT)	8	5
Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. (Türksat)	1	-
Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)	-	1
Diğerleri	1	-
	<u>10</u>	<u>6</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

İlişkili taraflardan kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Turkish DO&CO	13	-
TCI	5	-
	18	-

İlişkili taraflardan kısa vadeli diğer borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
THY Opet	-	25

Özkaynaktan pay alma yöntemiyle muhasebeleştirilen ortaklıklara ait kısa vadeli ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
THY Opet	501	292
TEC	315	135
Turkish DO&CO	185	105
TGS	100	62
Sun Express	98	31
Goodrich	11	4
TCI	3	6
	1.213	635

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin ilişkili taraflarla olan işlemler aşağıdaki gibidir:

Satışlar	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Sun Express	203	89
TEC	128	48
PTT	44	30
TGS	20	22
Uçak Koltuk	12	1
Turkish DO&CO	7	4
Goodrich	4	2
TCI	1	1
Türk Telekom	1	3
Türksat	1	1
	421	201

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

Alışlar	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
THY Opet	9.125	5.068
TEC	1.531	1.049
Turkish DO&CO	1.322	876
TGS	1.284	880
Sun Express	815	577
Goodrich	68	34
Uçak Koltuk	12	6
TCI	10	2
PTT	8	4
Türk Telekom	4	4
Borsa İstanbul A.Ş.	1	-
	14.180	8.500

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin ilişkili taraflarla olan finansal varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Finansal Yatırımlar	8.042	3.499
Teminat Mektupları	4.533	1.638
Banka Kredileri	603	-
Borçlanma Senetleri	129	-
Hisse Senedi	22	-
Vadesiz Mevduat	12	12
	13.341	5.149

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihi itibarıyla finansal yatırımlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Anapara	Para Birimi	Efektif Faiz Oranı	Vade	31 Aralık 2018
1.310	TL	23.28% - 24.70%	Nisan 2019	1.562
1.072	Avro	2.54% - 3.62%	Mayıs 2019	6.480
				8.042
Anapara	Para Birimi	Efektif Faiz Oranı	Vade	31 Aralık 2017
147	TL	12.58%	Ocak 2018	147
34	ABD Doları	3.53%	Mart 2018	127
713	Avro	1.68% - 2.34%	Nisan 2018	3.225
				3.499

İlişkili taraflardan faiz gelirleri

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	273	103
Ziraat Bankası A.Ş.	12	2
	285	105

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

9. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)**İlişkili taraflardan faiz giderleri**

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ziraat Bankası A.Ş.	19	22
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	2	2
	<u>21</u>	<u>24</u>

Grup ile THY Opet arasındaki işlemler havacılık yakıtları temininden; Turkish DO&CO arasındaki işlemler ikram hizmetleri işlemlerinden; Sun Express arasındaki işlemler, koltuk ve uçak kiralama işlemlerinden; TGS arasındaki işlemler yer hizmetleri temininden; TEC arasındaki işlemler motor bakım hizmetlerinden; Grup ile Türk Telekom arasındaki işlemler reklam ve telekomünikasyon hizmetlerinden; Grup ile PTT arasındaki işlemler kargo taşımacılığından; Grup ile Halk Bankası ve Ziraat Bankası arasındaki işlemler bankacılık hizmetlerinden; Grup ile Türksat arasındaki işlemler telekomünikasyon hizmetlerinden; Grup ile Borsa İstanbul arasındaki işlemler borsacılık faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır. İlişkili taraflardan olan alacaklar teminatsız olup, ticari olan alacakların vadesi yaklaşık 30 gündür.

Şirket'in, Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleriyle Genel Müdür, Genel Koordinatör, Genel Müdür Yardımcıları gibi üst düzey yöneticilere cari dönemde sağlanan tamamı kısa vadeli faydalardan oluşan ücret ve benzeri menfaatlerin toplam tutarı 20 TL'dir (31 Aralık 2017: 14 TL).

10. TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar	3.362	2.510
Şüpheli alacaklar karşılığı	(370)	(283)
	<u>2.992</u>	<u>2.227</u>

Şüpheli alacak karşılığı geçmişteki tahsil edilmeme tecrübesine ve TFRS 9' a uyumlu olarak yapılan BKZ hesaplamasına dayanılarak belirlenmiştir. Grup'un ticari alacaklarına ilişkin kredi riski, kur riski ve değer düşüklüğüne ilişkin detaylar Not:37'de açıklanmıştır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflara ticari borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar	4.161	2.591
Diğer ticari borçlar	1	3
	<u>4.162</u>	<u>2.594</u>

Grup kur riskini Not 36'de değerlendirmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

11. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Maaş tahakkukları	603	407
Ödenecek SGK primleri	226	152
Prim Tahakkukları	181	155
Personele borçlar	43	41
	1.053	755

Prim karşılıklarının 31 Aralık 2018 ve 2017 hesap dönemlerindeki değişimi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı ayrılmış karşılık	82	60
Cari dönemde ayrılan karşılık	16	27
Konusu kalmayan karşılık	(12)	(5)
Yabancı para çevrim farkı	1	-
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	87	82

12. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uçak alımı için yapılan nakdi olarak geri alınacak ön ödemeler (net)	4.254	439
Geri alınacak vergiler	704	204
Teknik satınalma işlemlerinden doğan alacaklar	624	266
Fon transferi güçlüğü olan banka hesapları (*)	475	207
Pilotlara ilişkin eğitim alacakları	97	61
Diğer alacaklar	45	27
	6.199	1.204

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla tarihi itibarıyla bu tutar Fas, Etiyopya, Bangladeş, Mısır, Cezayir, Nijerya, Senegal, Nijer, Mali, Fildişi Sahilleri, Burkina Faso, Eritre, Mozambik, Venezuela Bolivar Cumhuriyeti, Kamerun Cumhuriyeti, Çad Cumhuriyeti, Sudan Cumhuriyeti, Gabon, Somali, Benin, Kenya Cumhuriyeti, Zimbabve Cumhuriyeti ve İran'daki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir. (31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bu tutar Fas, Etiyopya, Bangladeş, Mısır, Cezayir, Nijerya, Senegal, Nijer, Mali, Fildişi Sahilleri, Burkina Faso, Eritre, Mozambik, Venezuela Bolivar Cumhuriyeti, Kamerun Cumhuriyeti, Çad Cumhuriyeti, Gabon ve Benin deki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir.)

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

12. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan uzun vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uçak alımı için yapılan nakdi olarak geri alınacak ön ödemeler (net)	2.656	932
Yatırım destek alacağı	1.251	966
Pilotlara ilişkin eğitim alacakları	606	379
Faiz ve akaryakıt takas sözleşmeleri depozitoları	493	-
Verilen depozito ve teminatlar	243	37
Fon transferi güçlüğü olan banka hesapları (*)	31	22
	5.280	2.336

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bu tutar Suriye'deki bankalarda tutulan hesaplarla ilgilidir.

İlişkili olmayan taraflara kısa vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek vergi ve fonlar	274	161
Alınan depozito ve teminatlar	66	38
Kiralama firmalarına borçlar	54	38
Diğer borçlar	18	8
	412	245

İlişkili olmayan taraflara uzun vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kiralama firmalarına borçlar	103	112
Alınan depozito ve teminatlar	85	60
Faiz ve akaryakıt sözleşmeleri depozitoları	-	142
	188	314

13. STOKLAR

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Teknik malzeme stokları	735	548
Diğer stoklar	383	274
	1.118	822
Değer düşüklüğü karşılığı (-)	(118)	(94)
	1.000	728

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin stok değer düşüklüğündeki değişim aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı ayrılmış karşılık	94	68
Yabancı para çevrim farkı	36	5
Dönem içinde ayrılan karşılık	(12)	21
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	118	94

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

14. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, peşin ödenmiş giderler ve ertelenmiş gelirler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen sipariş avansları	414	94
Peşin ödenen faaliyet tipi kiralama giderleri	105	73
Peşin ödenen reklam giderleri	102	49
Peşin ödenen satış komisyonları	81	49
Peşin ödenen diğer giderler	309	185
	1.011	450
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Peşin ödenen motor bakım giderleri	3.204	1.638
Maddi duran varlık alımlarına ilişkin yapılan ödemeler	572	29
Peşin ödenen uçak finansman giderleri	226	179
Peşin ödenen diğer giderler	35	26
	4.037	1.872
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş gelirler		
Yolcu uçuş yükümlülükleri	5.270	3.774
Diğer kısa vadeli ertelenmiş gelirler	264	57
	5.534	3.831
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yolcu Uçuş Yükümlülükleri		
Bilet satışından doğan yolcu uçuş yükümlülükleri	3.898	2.879
Mil yükümlülükleri	1.372	895
	5.270	3.774
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli diğer ertelenmiş gelirler		
Alınan avanslar	151	36
Gelecek aylara ait banka protokol geliri	55	4
Ertelenmiş finansal gelirler	58	17
Gelecek aylara ait diğer gelirler	-	-
	264	57
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uzun vadeli ertelenmiş gelirler		
Ertelenmiş finansal gelirler	248	153
Brüt hibe krediler	162	116
Gelecek yıllara ait banka protokol geliri	65	-
Hibe krediler birikmiş amortismanı	(160)	(110)
	315	159

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

15. MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Yerüstü Düzenlemeleri ve Binalar	Teknik Ekipman, Simülator ve Taşıtlar	Diğer Ekipmanlar ve Demirbaşlar	Uçaklar	Yedek Motorlar	Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
<u>Malivet</u>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2018	840	1.418	704	61.849	2.446	2.079	1.961	1.260	72.557
Çevrim farkı	366	582	290	24.887	1.004	834	779	663	29.405
İlaveler	307	325	144	5.818	417	628	75	2.109	9.823
Yatırımdan transferler (*)	84	4	-	49	38	-	69	(256)	(12)
Çıkışlar	(1)	(72)	(14)	(583)	(23)	(472)	(90)	-	(1.255)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	1.596	2.257	1.124	92.020	3.882	3.069	2.794	3.776	110.518
<u>Birikmiş Amortisman</u>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2018	293	772	497	19.381	850	1.076	648	-	23.517
Çevrim farkı	121	318	203	7.949	353	435	268	-	9.647
Cari dönem amortismanı	54	171	109	3.952	224	457	232	-	5.199
Çıkışlar	-	(24)	(13)	(583)	(23)	(332)	(89)	-	(1.064)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	468	1.237	796	30.699	1.404	1.636	1.059	-	37.299
Net defter değeri: 31 Aralık 2018	1.128	1.020	328	61.321	2.478	1.433	1.735	3.776	73.219
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	547	646	207	42.468	1.596	1.003	1.313	1.260	49.040

(*) 12 TL değerindeki yapılmakta olan yatırımlar, maddi olmayan duran varlıklara transfer edilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla finansal kiralama yoluyla edindiği uçak ve yedek motorların net defter değeri 57.302 TL'dir (31 Aralık 2017: 40.835 TL)

Cari dönemde 5.254 TL (31 Aralık 2017: 3.893 TL) amortisman ve itfa payı giderinin 5.017 TL'si satışların maliyeti (31 Aralık 2017: 3.687 TL), 207 TL'si genel yönetim gideri (31 Aralık 2017: 185 TL), 30 TL'si pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (31 Aralık 2017: 21 TL) içerisinde yer almaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

15. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Yerüstü Düzenlemeleri ve Binalar	Teknik Ekipman, Simülatör ve Taşıtlar	Diğer Ekipmanlar ve Demirbaşlar	Uçaklar	Yedek Motorlar	Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar	Özel Maliyetler	Yapılmakta Olan Yatırımlar	Toplam
<u>Malivet</u>									
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2017	768	1.292	620	57.287	2.144	1.898	1.757	827	66.593
Çevrim farkı	55	94	47	4.129	159	138	130	72	4.824
İlaveler	2	54	37	4.148	334	341	74	477	5.467
Yatırımdan transferler	15	3	11	83	-	-	1	(116)	(3)
Çıkışlar	-	(25)	(11)	(3.798)	(191)	(298)	(1)	-	(4.324)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2017	840	1.418	704	61.849	2.446	2.079	1.961	1.260	72.557
<u>Birikmiş Amortisman</u>									
Açılış Bakiyesi 1 Ocak 2017	234	623	394	16.010	718	714	478	-	19.171
Çevrim farkı	19	48	31	1.218	53	61	37	-	1.467
Cari dönem amortismanı	40	111	82	2.819	163	486	134	-	3.835
Çıkışlar	-	(10)	(10)	(666)	(84)	(185)	(1)	-	(956)
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2017	293	772	497	19.381	850	1076	648	-	23.517
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	547	646	207	42.468	1.596	1.003	1.313	1.260	49.040
Net defter değeri: 31 Aralık 2016	534	669	226	41.277	1.426	1.184	1.279	827	47.422

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

16. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Slot Hakları ve Satın Alınmış Teknik Lisanslar	Haklar	Diğer Haklar	Toplam
<u>Maliyet</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2018	166	563	18	747
Çevrim farkı	65	235	7	307
İlaveler	-	118	-	118
Transferler	-	12	-	12
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	<u>231</u>	<u>928</u>	<u>25</u>	<u>1.184</u>
<u>Birikmiş Amortisman</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2018	-	491	7	498
Çevrim farkı	-	199	3	202
Cari dönem itfa payı	-	53	2	55
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2018	<u>-</u>	<u>743</u>	<u>12</u>	<u>755</u>
Net defter değeri: 31 Aralık 2018	<u>231</u>	<u>185</u>	<u>13</u>	<u>429</u>
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	<u>166</u>	<u>72</u>	<u>11</u>	<u>249</u>

	Slot Hakları ve Satın Alınmış Teknik Lisanslar	Haklar	Diğer Haklar	Toplam
<u>Maliyet</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2017	155	495	17	667
Çevrim farkı	11	36	1	48
İlaveler	-	29	-	29
Transferler	-	3	-	3
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2017	<u>166</u>	<u>563</u>	<u>18</u>	<u>747</u>
<u>Birikmiş Amortisman</u>				
Açılış Bakiyesi: 1 Ocak 2017	-	403	5	408
Çevrim farkı	-	32	-	32
Cari dönem itfa payı	-	56	2	58
Kapanış bakiyesi: 31 Aralık 2017	<u>-</u>	<u>491</u>	<u>7</u>	<u>498</u>
Net defter değeri: 31 Aralık 2017	<u>166</u>	<u>72</u>	<u>11</u>	<u>249</u>
Net defter değeri: 31 Aralık 2016	<u>155</u>	<u>92</u>	<u>12</u>	<u>259</u>

Grup, satın almış olduğu slot haklarını ve haklara dahil edilen MNG Teknik' in satın alınmasıyla elde edilen lisansları süre konusunda herhangi bir sınırlandırma olmadığından sınırsız yararlı ömre sahip maddi olmayan duran varlık kapsamında değerlendirmiştir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

17. ŞEREFİYE

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Maliyet		
Açılış Bakiyesi	47	44
Çevrim farkı	18	3
Kapanış bakiyesi	<u>65</u>	<u>47</u>

31 Aralık 2018 itibarıyla konsolide finansal tablolarda, MNG Teknik satın alımı esnasında oluşan şerefiye mevcuttur.

18. KİRALAMA İŞLEMLERİ

Finansal kiralama borçlarının vadelerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Gelecekteki Asgari Finansal Kiralama Ödemeleri		Faiz		Asgari Finansal Kiralama Ödemelerinin Net Bugünkü	
	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
1 yıldan az	5.929	4.168	(773)	(585)	5.156	3.583
1 – 5 yıl arası	19.681	14.024	(1.889)	(1.626)	17.792	12.398
5 yıldan fazla	19.639	15.800	(576)	(801)	19.063	14.999
	<u>45.249</u>	<u>33.992</u>	<u>(3.238)</u>	<u>(3.012)</u>	<u>42.011</u>	<u>30.980</u>

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Faiz aralığı:		
Değişken oranlı borçlar	26.407	18.780
Sabit oranlı borçlar	15.604	12.200
	<u>42.011</u>	<u>30.980</u>

Grup, belirli uçak ve yedek motorları finansal kiralama yoluyla edinmiş olup sözleşmelerin ortalama kira süresi 10-12 yıldır. Grup'un, kiralama dönemi sonunda ilgili varlığı önemsiz bir değer üzerinden satın alma hakkı mevcuttur. Finansal kiralamaya konu varlıklar, kiraya veren adına teminat olarak gösterilmiştir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, ABD Doları, Avro, İsviçre Frangı ve Japon Yeni cinsinden ifade edilen finansal kiralama borçlarının ağırlıklı ortalama faiz oranları, sabit oranlı borçlar için %2,66 (31 Aralık 2017: %2,77), değişken oranlı borçlar için ise %1,56 (31 Aralık 2017: %1,48)'dir.

19. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alınan 28.12.2010, 18.12.2014, 11.07.2017, 18.09.2017, 1.03.2018, 9.08.2018 ve 11.09.2018 tarihli teşvik belgeleri kapsamında uçak yatırımlarında, kurumlar vergisi indirimi, gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteği avantajlarından yararlanılmaktadır. İlgili yatırım desteğinin muhasebeleştirilmesine ilişkin Not: 2.4.16'ya bakınız.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

20. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kısa vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kullanılmamış izin karşılığı	200	155
	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı ayrılmış karşılık	155	155
Cari dönemde ayrılan karşılık	475	(4)
Konusu kalmayan karşılık	(427)	-
Yabancı para çevrim farkı	(3)	4
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	200	155

Grup, her raporlama dönemi sonunda kullanılmamış izin günleri için, çalışanların ücretleri üzerinden izin karşılığı hesaplayarak finansal tablolara yansıtmaktadır.

Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılıkları	87	82

Dava karşılıklarının 31 Aralık 2018 ve 2017 hesap dönemlerindeki değişimi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı ayrılmış karşılık	82	60
Cari dönemde ayrılan karşılık	16	27
Konusu kalmayan karşılık	(12)	(5)
Yabancı para çevrim farkı	1	-
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	87	82

Grup, faaliyetleri gereği maruz kaldığı aleyhte açılan davalara ilişkin karşılık ayırmaktadır. Aleyhte açılan davalar genellikle eski çalışanların açtığı işe iade davaları ile kayıp ya da hasar görmüş bagaj ve kargolara ilişkindir. Tahmin, hukuki görüş çerçevesinde yapılmıştır. Bu tutarlar davalar için ayrılan karşılığı belirlemek amacıyla iskonto edilmemiştir, çünkü etkisi önemli boyutta değildir. Karşılık tutarının 1 yıl içinde ödeneceği öngörülmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

21. TAAHHÜTLER

a) Verilen Teminatlar: 31 Aralık 2018 itibarıyla verilen teminat mektupları tutarı 6.201 TL'dir. (31 Aralık 2017: 3.238 TL).

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Dövizli Tutar	TL Karşılığı	Dövizli Tutar	TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına verilen		6.201		3.238
- Teminatlar				
TL	38	38	34	34
Avro	976	5.882	326	1.474
ABD Doları	45	235	451	1.700
Diğer	-	46		30
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. Kişilerin borcunu temin için verilen TRİ'ler	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
i. Ana ortak lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine verilen TRİ'ler	-	-	-	-
		<u>6.201</u>		<u>3.238</u>

Şirket'in vermiş olduğu diğer TRİ'lerin ("D") Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla %0'dır (31 Aralık 2017: %0).

b) Faaliyet Tipi Uçak Kiralama Borçları: Grup'un henüz tahakkuk etmemiş ve iskonto edilmemiş tutarlar üzerinden, faaliyet tipi uçak kiralama borçlarının dökümü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Bir yıldan az	1.773	1.352
1 – 5 yıl arası	4.256	3.584
5 yıldan fazla	3.199	2.856
	<u>9.228</u>	<u>7.792</u>

c) Faaliyet Tipi Diğer Kiralama Borçları: Şirketin kullanımda ve kiralama dönemi 15 yıl olan, inşaatı devam eden ve kiralama dönemi 23 yıl olan hangar arazilerine ilişkin faaliyet tipi kiralamaları bulunmaktadır. Grup'un bu kira sözleşmelerine ilişkin yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Bir yıldan az	22	17
1 – 5 yıl arası	106	76
5 yıldan fazla	87	86
	<u>215</u>	<u>179</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

21. TAAHHÜTLER

d) Teslim Alınacak Uçaklara İlişkin Taahhütler

Grup, 2018-2023 yılları arasında, liste fiyatı yaklaşık olarak 37,4 milyar ABD Doları (tam tutar) olan 220 adedi kesin ve 10 adedi opsiyonlu toplam 230 uçak alacaktır. Grup, uçak alımları ile ilgili olarak ilgili firmalara 31 Aralık 2018 itibarıyla 1.349 milyon ABD Doları (7,097 milyon TL) (tam tutar) avans ödemesi yapmıştır.

22. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Kıdem tazminatı karşılığı	<u>685</u>	<u>482</u>

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde ayrılmaktadır:

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ıncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır. 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı tavanı 6.018 TL (tam tutar)'dir. (1 Ocak 2018: 5.002 TL (tam tutar))

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Şirket'in, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır.

TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), şirketin yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Bu nedenle, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, ekli konsolide finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır.

İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, yıllık %10,00 enflasyon (31 Aralık 2017: %7,00) ve %14,00 faiz (31 Aralık 2017: %12,00) oranı varsayımlarına göre hesaplanmıştır. İsteğe bağlı işten ayrılmalar neticesinde ödenmeyip, Grup'a kalacak olan kıdem tazminatı tutarlarının tahmini oranı %2,63 olarak dikkate alınmıştır (31 Aralık 2017: %2,64). Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 6.018 (tam tutar) TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

22. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem tazminatı yükümlülüğündeki değişim aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı ayrılmış karşılık	482	397
Aktüeryal kayıp	125	23
Cari hizmet maliyetleri	65	78
Faiz maliyeti	57	46
Yabancı para çevrim farkı	6	(12)
Ödemeler	(50)	(50)
Dönem sonu itibari ile ayrılan karşılık	<u>685</u>	<u>482</u>

23. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde niteliklerine göre giderler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Akaryakıt giderleri	18.478	10.433
Personel giderleri	8.516	6.438
Amortisman ve itfa payı giderleri	5.254	3.893
Bakım giderleri	3.943	2.362
Yer hizmetleri giderleri	3.532	2.388
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	2.693	1.854
Üstgeçiş giderleri	2.619	1.852
Konma ve konaklama giderleri	2.490	1.703
Komisyon ve teşvik giderleri	1.923	1.145
Faaliyet tipi kiralama giderleri	1.621	1.182
Kısa dönemli uçak kirası giderleri	1.261	739
Rezervasyon sistem giderleri	1.217	841
Reklam ve tanıtım giderleri	915	610
Hizmet giderleri	344	259
Kira giderleri	329	245
Haberleşme ve bilişim giderleri	237	174
Sigorta giderleri	228	186
Vergi giderleri	184	143
Nakliye giderleri	178	109
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	132	50
Sistem kullanım ve üyelik giderleri	51	31
Diğer giderler	562	409
	<u>56.707</u>	<u>37.046</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

24. DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıkların dökümü aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Devreden KDV	482	313
Personel ve iş avansları	38	16
	<u>520</u>	<u>329</u>

31 Aralık 2018 ve 2017 diğer kısa vadeli yükümlülüklerin dökümü aşağıdaki gibidir:

25. ÖZKAYNAKLAR

Ödenmiş sermaye ve sermaye düzeltme farkları

Şirket, Sermaye Piyasası Kanun hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiştir.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 5.000.000.000,- (Tam tutar) TL' dir. Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izin, 2015-2019 yılları arası (5 yıl) arasında geçerlidir. 2015 yılında izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşamamış olsa dahi, bu tarihten sonra yönetim kurulunun sermaye artırımı kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle Genel Kuruldan yeni bir süre için yetki alması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu kararı ile sermaye artırımı yapılamaz. Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası hükümlerine uygun olarak, gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar nama yazılı pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi arttırmaya yetkilidir.

Şirket'in 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	<u>Grup</u>	<u>%</u>	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>%</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Türkiye Varlık Fonu (*)	A	49,12	677.884.849	49,12	677.884.849
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (*)	C	-	-	-	-
Diğer (Halka Açık Kısım)	A	50,88	702.115.151	50,88	702.115.151
Ödenmiş sermaye			702.115.151		1.380.000.000
Sermaye düzeltmesi farkları (**)			1.123.808.027		1.123.808.027
Düzeltilmiş sermaye			<u>1.825.923.178</u>		<u>2.503.808.027</u>

(*) Özel şahıslara ait 1.644 (tam) adet hisse THY 1984 yılında özelleştirme programına alındığı sırada dikkate alınmamıştır. Bilahare, THY'nin Yüksek Planlama Kurulu'nun 30 Ekim 1990 tarihli kararıyla onaylanan ana sözleşmesi gereği söz konusu hisseler T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adına kaydedilmiştir.

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde bulunan Türk Hava Yolları A.O. sermayesinin %49,12'lik payının tamamı 3 Şubat 2017 itibarıyla Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi'ne devredilmiştir. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş., T.C. Cumhurbaşkanlığına bağlı, sermayesinin tamamı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir kamu kuruluşudur. Söz konusu devir, Türk Hava Yolları A.O.'nun mevcut yönetim şeklinde, stratejilerinde, politikalarında ve ticari kararlarında herhangi bir değişikliğe sebep olmayacaktır.

(**) Sermaye düzeltme farkları, sermaye ödemelerinin 2004 yılına kadar enflasyon endeksleme farkını ifade etmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

25. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Ödenmiş sermaye ve sermaye düzeltme farkları (devamı)

Şirketin çıkarılmış sermayesi tamamı ödenmiş 138.000.000 TL olup her biri 1 Kr nominal değerli 137.999.999.999 adet A grubu hisse ve 1 Kr nominal değerli 1 adet C grubu hisseden oluşmaktadır. Bu hisseler nama yazılıdır. C grubu hisse T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait olup aşağıda belirtilen imtiyazlara sahiptir:

Ana Sözleşme Madde 7: Nama yazılı hisselerin devrinde Yönetim Kurulu onayı ile beraber C grubu hisseyi temsilen seçilen Yönetim Kurulu üyesinin olumlu oyunun bulunması şarttır.

Ana Sözleşme Madde 10: Yönetim Kurulunun 9 üyesinden 8 üyesinin A grubu hissedarların kendi aralarında yaptıkları seçimden en çok oy alan adaylardan ve bir üyesinin de C grubu hissedarın göstereceği adaydan seçilmesi zorunludur.

Ana Sözleşme Madde 14: Aşağıdaki konularda Yönetim Kurulu'nun alacağı kararların geçerliliği C grubu hisseyi temsilen seçilen üyenin olumlu oy kullanmasına bağlıdır:

- Ana Sözleşmenin 3.1. maddesinde belirtilen şirket misyonunu açıkça olumsuz etkileyecek kararların alınması,
- Genel kurula ana sözleşme değişikliği önerilmesi,
- Sermaye arttırılması,
- Nama yazılı hisselerin devrinin onaylanması ve devrin pay defterine işlenmesi,
- Şirket'in Sermaye Piyasası Kurulu'na sunduğu son yıllık bilançosunda yer alan aktif toplamının beher sözleşme bazında %5'ini geçen ve Şirket'i doğrudan veya dolaylı olarak bağlayan her türlü işlem yapması, taahhüt altına sokacak her türlü kararın alınması (şöyle ki kamu payının Şirket sermayesindeki payı %20'nin altına düştüğünde bu bent hükmü kendiliğinden ortadan kalkacaktır),
- Şirket'in başka gruplarla birleşmesi, feshi veya tasfiyesi,
- Münhasıran pazar şartları dahilinde veya diğer kaynaklarla operasyon giderini dahi karşılayamayan hatlar haricinde, herhangi bir uçuş hattının kaldırılması veya sefer sayısının belirgin bir şekilde azaltılmasına ilişkin kararların alınması.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, Şirket'in ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak genel kanuni yedek akçe ayrılır. Ayrıca %20 sınırına tabi olmaksızın ödenmiş sermayenin %5'ini aşan tutarda kar dağıtımı yapılması halinde, aşan kısmın %10'u kadar genel kanuni yedek akçe ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, genel kanuni yedek akçe ödenmiş sermayenin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir. Halka açık şirketler, temettü dağıtımlarını SPK'nın öngördüğü şekilde yaparlar.

Şirket'in 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibariyle kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler hesabının detayı aşağıdaki gibidir (Tutarlar tam olarak gösterilmiştir) :

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Birinci tertip genel kanuni yedek akçe	55.364.582	55.364.582
İkinci tertip genel kanuni yedek akçe	20.374.405	20.374.405
Toplam	<u>75.738.987</u>	<u>75.738.987</u>

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

25. ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Yabancı Para Çevrim Farkları

Konsolide finansal tablolar ve dipnotların hazırlanabilmesi amacıyla, TMS 21 uyarınca, ilk etapta Grup'un yasal finansal tablolarındaki parasal bilanço kalemleri bilanço tarihindeki ABD Doları kuruyla; parasal olmayan bilanço kalemleri, gelir ve giderler ile nakit akımları ise işlemin gerçekleştiği tarihin kuruyla (tarihsel kur) ABD Doları'na çevrilmiş ve çevrim farkı özkaynaklar altında gösterilmiştir. Yabancı para cinsinden olan işlemlerin çevriminden doğan çevrim karı/zararı ise, kar veya zararda finansman giderleri altında, kur farkı gideri hesabında ve ticari faaliyetlerden kaynaklanan çevrim karı / zararı ise esas faaliyetlerden giderler altında kur farkı gideri hesabında gösterilmiştir. Ayrıca, yabancı para çevrim farklarında Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklığı olan ve özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının özkaynaklarında kur değişiminden kaynaklanan değişim takip edilmektedir.

Kar Payı Dağıtım

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecek ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kar üzerinden nakden kar payı avansı dağıtılabilecektir.

Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihli Vergi Usul Kanunu'na göre tutulan kayıtlarında yer alan özkaynak kalemlerinin tutarları aşağıdaki gibidir (Tam Tutar):

Şirketin Özkaynak Kalemleri

Ödenmiş Sermaye	1.380.000.000
Hisse Senedi İhraç Primleri	181.185
Yasal Yedekler	75.738.987
Diğer Kâr Yedekleri	842.264
Özel Fonlar	-
Geçmiş Yıllar Zararları (*)	(10.055.207.776)
Dönem Zararı (*)	8.652.536.468
Toplam Özkaynaklar	<u>54.091.128</u>

(*) Vergi Usul Kanunu kayıtlarına göre kar payı dağıtımına konu edilebilecek tutarlar olup bunların toplamı negatiftir.

Tanımlanmış Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal Değişiklikler

TMS 19 (2011) adaptasyonunun sonuçlarına göre, tüm aktüeryal değişiklikler akabinde diğer kapsamlı gelirlerde tanımlanmıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

25. ÖZKAYNAKLAR (devamı)**Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları**

Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

2018 itibarıyla, yatırım finansmanı için kullanılan Japon Yeni, İsviçre Frangı ve Avro para birimlerinden olan finansal kiralama yükümlülükleri, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins döviz gelirleri nedeniyle maruz kalınan kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmıştır. Grup'un Avro ve İsviçre Frangı cinsinden geliri yükümlülüklerini karşılamaktadır, Japon Yeni geliri ise yükümlülüklerinin %51'ini karşılamaktadır. Bu kapsamda olan kredilerin ödemelerinden ortaya çıkan kur farkları özkaynağa alınmaktadır ve diğer kapsamlı gelirden gösterilmektedir.

26. HASILAT

Brüt karın dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yolcu gelirleri		
Tarifeli hizmetler	53.109	33.839
Tarifersiz hizmetler	327	261
Toplam yolcu gelirleri	53.436	34.100
Kargo gelirleri		
Yolcu uçaklarında taşınan	3.907	2.635
Kargo uçaklarında taşınan	4.104	2.171
Toplam kargo gelirleri	8.011	4.806
Toplam yolcu ve kargo gelirleri	61.447	38.906
Teknik gelirler	1.089	632
Diğer gelirler	317	241
Net satışlar	62.853	39.779
Satışların maliyeti (-)	(49.284)	(31.943)
Brüt kar	13.569	7.836

Toplam yolcu ve kargo gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
- Avrupa	18.245	11.295
- Uzak Doğu	14.212	9.375
- Orta Doğu	7.578	4.608
- Amerika	8.786	5.189
- Afrika	6.014	3.619
Yurtdışı	54.835	34.086
Yurtiçi	6.612	4.820
Toplam yolcu ve kargo gelirleri	61.447	38.906

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

27. SATIŞLARIN MALİYETİ

Satışların maliyetinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Akaryakıt giderleri	18.478	10.433
Personel giderleri	6.637	5.005
Amortisman ve itfa payı giderleri	5.017	3.687
Bakım giderleri	3.943	2.362
Yer hizmetleri giderleri	3.532	2.388
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	2.693	1.854
Üstgeçiş giderleri	2.619	1.852
Konma ve konaklama giderleri	2.490	1.703
Faaliyet tipi kiralama giderleri	1.621	1.182
Kısa dönemli uçak kirası giderleri	1.261	739
Sigorta giderleri	219	179
Nakliye giderleri	178	109
Kira giderleri	174	123
Hizmet giderleri	141	106
Vergi giderleri	72	51
Haberleşme ve bilişim giderleri	35	24
Diğer satışların maliyeti	174	146
	49.284	31.943

28. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA VE SATIŞ GİDERLERİ

Genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	443	410
Amortisman ve itfa payı giderleri	207	185
Haberleşme ve bilişim giderleri	168	124
Hizmet giderleri	143	113
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	92	22
Sistem kullanım üyelik giderleri	51	31
Kira giderleri	49	46
Vergi giderleri	9	8
Sigorta giderleri	9	7
Diğer genel yönetim giderleri	67	56
	1.238	1.002

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

28. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA VE SATIŞ GİDERLERİ (devamı)

Pazarlama ve satış giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Komisyon ve teşvik giderleri	1.923	1.145
Personel giderleri	1.436	1.023
Rezervasyon sistem giderleri	1.217	841
Reklam ve tanıtım giderleri	915	610
Kira giderleri	106	76
Vergi giderleri	103	84
Hizmet giderleri	60	40
Müşavirlik ve danışmanlık giderleri	40	28
Haberleşme ve bilişim giderleri	34	26
Amortisman ve itfa payı giderleri	30	21
Diğer satış pazarlama giderleri	321	207
	6.185	4.101

29. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

Esas faaliyetlerden diğer gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Uçak, motor ve diğer alımlara ilişkin hibe kredi gelirleri	414	166
Sigorta, tazminat ve ceza gelirleri	123	168
Satıcılardan elde edilen ciro primi	55	39
Konusu kalmayan karşılıklar	54	65
Bankalardan elde edilen faiz dışı gelirler	50	28
Reeskont faiz geliri	28	3
Kira gelirleri	13	30
TFRS 9 geri çevrilmesi	9	-
Vade farkı gelirleri	4	7
Ticari faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri, net	-	431
Diğer faaliyet gelirleri	58	24
	808	961

Esas faaliyetlerden diğer giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ticari faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri, net	616	-
Karşılık giderleri	45	79
Tazminat ve ceza gideri	27	6
Diğer faaliyet giderleri	74	41
	762	126

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

30. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

Yatırım faaliyetlerinden gelirlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Menkul kıymet satış karları	12	5
Duran varlık satış karları	28	176
Finansal yatırımlar faiz geliri	152	233
Devlet teşvik gelirleri	301	226
	493	640

Yatırım faaliyetlerinden giderlerin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Duran varlık satış zararları	3	5
Gerçeğe Uygun Değer Düşüş Zararları	4	-
	7	5

31. FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

Finansman gelirlerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Faiz gelirleri	488	174
Türev işlemler gerçeğe uygun değer fark karları, net	265	-
Diğer finansal gelirler	-	30
	753	204

Finansman giderlerinin dökümü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Finansal faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı zararları, net	1.365	2.847
Finansal kiralama faiz gideri	1.152	762
Uçak finansmanı giderleri	120	107
Uçak alımına ilişkin ön ödeme reeskont faiz giderleri	75	-
Kıdem tazminatı faiz maliyeti	57	46
Türev işlemler gerçeğe uygun değer fark zararları, net	-	157
Diğer finansal giderler	84	32
	2.853	3.951

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Peşin ödenen vergiler ve fonlar	318	120

Dönem karı vergi yükümlülüğü aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Ödenecek kurumlar vergisi karşılığı	210	186
Peşin ödenen vergi ve fonlar	(210)	(139)
Vergi yükümlülüğü	-	47

Vergi gideri aşağıdaki kalemlerden oluşmaktadır:

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2017</u>
Cari dönem vergi gideri	182	179
Ertelenen vergi gideri	1.007	(5)
Vergi gideri	1.189	174

Diğer kapsamlı gelire ait vergi etkileri aşağıdaki gibidir:

	<u>1 Ocak-31 Aralık 2018</u>			<u>1 Ocak-31 Aralık 2017</u>		
	Vergi öncesi tutar	Vergi (gideri)/ geliri	Vergi sonrası tutar	Vergi öncesi tutar	Vergi (gideri)/ geliri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	7.516	-	7.516	1.486	-	1.486
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	(318)	88	(230)	209	(47)	162
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık kazançlarındaki değişim	(50)	10	(40)	4	(1)	3
Tanımlanmış emeklilik planlarındaki aktüeryal kayıplardaki değişim	(161)	32	(129)	(23)	5	(18)
Diğer kapsamlı gelir	6.987	130	7.117	1.676	(43)	1.633

Diğer kapsamlı gelire dahil yabancı para çevrim farklarındaki değişime ilişkin vergi etkisi bulunmamaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

Kurumlar Vergisi

Grup, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Kurumlar vergisi oranı %22’dir. 5 Aralık 2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır. Grup’un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre, en az iki yıl süreyle sahip olunan iştiraklerin ve gayrimenkullerin satışlarından elde edilen gelirlerin %75’i satış tarihinden itibaren beş yıl içinde sermaye artışında kullanılmak üzere özkaynak hesaplarına kaydedilmesi durumunda vergi istisnasına konu olur. Geriye kalan %25’lik kısım kurumlar vergisine tabidir. 2018’den itibaren geçerli olmak üzere bu oran taşınmazlar için %50 olarak revize edilmiştir.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (varsa geçmiş yıl zararları ve tercih edildiği takdirde kullanılan yatırım indirimleri) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2018 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %22’dir. Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kardan düşülmek üzere maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan karlardan düşülemez. Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

Gelir Vergisi Stopajı

Kurumlar vergisine ek olarak, dağıtılması durumunda kar payı elde eden ve bu kar paylarını kurum kazancına dahil ederek beyan eden tam mükellef kurumlara ve yabancı şirketlerin Türkiye’deki şubelerine dağıtılanlar hariç olmak üzere kar payları üzerinden ayrıca gelir vergisi stopajı hesaplanması gerekmektedir. Gelir vergisi stopaj oranı %15’tir. Dağıtılmayıp sermayeye ilave edilen kar payları gelir vergisi stopajına tabi değildir.

Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı da %22’dir.

Türkiye’de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)*Ertelenmiş Vergi (devamı)*

Hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit kıymetler	(10.050)	(5.802)
Uçuş yükümlülüklerine gelen düzeltmeler	(790)	(476)
Birikmiş mali zarar	3.544	2.025
Gelecek aylara ait gelir ve giderler	481	280
Gider tahakkukları	253	183
Mil tahakkukları	186	130
Türev işlemler makul değer farkları	161	(63)
Kıdem tazminatı karşılığı	140	90
Kullanılmamış izin karşılığı	44	4
Diğer	42	1
Ertelenen vergi yükümlülükleri	(5.989)	(3.628)

1 Ocak – 31 Aralık 2018 ve 2017 dönemlerindeki ertelenmiş vergi yükümlülüğü hareketi aşağıdadır:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Dönem başı ertelenmiş vergi yükümlülüğü	3.628	3.361
Muhasebe politika değişikliği sebebiyle düzeltmeler	(15)	-
Yeniden düzenlenmiş dönem başı ertelenmiş vergi yükümlülüğü	3.613	3.361
Ertelenmiş vergi gideri/(geliri)	1.007	(5)
Riskten korunma kazançları/kayıpları vergi gideri/(geliri)	(88)	47
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardaki kazanç/kayıpların vergi gelir/(gideri)	(10)	1
Tanımlanmış emeklilik paylarındaki aktüeryal kayıpların vergi geliri	(32)	(5)
Yabancı para çevrim farkları	1.499	229
Dönem sonu ertelenmiş vergi yükümlülüğü	5.989	3.628

Ertelenmiş vergi aktifli ayrılmış devreden geçmiş yıl zararlarının kullanım hakkının sona erecekleri yıllar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
2020 yılında sona erecek	395	395
2021 yılında sona erecek	6.447	6.447
2022 yılında sona erecek	3.048	2.976
2023 yılında sona erecek	7.828	-
Birikmiş toplam mali zararlar	17.718	9.818

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

32. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

<u>Vergi giderinin mutabakatı:</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2017</u>
Faaliyetlerden elde edilen vergi öncesi kar	5.234	813
%22 vergi oranı	(1.151)	(163)
Vergi etkileri:		
- yatırım destek kazancı	60	45
- kanunen kabul edilmeyen giderler	(79)	-
- özsermaye metodu ile muhasebeleştirilen iş ortaklıkları	131	71
- geçmiş yıl mali zarar düzeltmesi	15	(9)
- çevrim kar/(zararı)	(160)	(129)
- ertelenmiş vergi oranındaki değişimin etkisi	-	11
- indirimler	137	-
- yatırım teşvik	21	-
- istisna	(53)	-
- diğer	(110)	-
Kar veya zarardaki vergi karşılığı gideri	<u>(1.189)</u>	<u>(174)</u>

33. PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide gelir tablolarında belirtilen pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut payların ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut paydaşlara birikmiş karlardan payları oranında pay dağıtarak ("Bedelsiz Pay") sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz pay ihracı çıkarılmış pay olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı pay adedi ortalaması, payların bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına kazanç, net karın ilgili dönemler içindeki ağırlıklı ortalama pay adedine bölünmesi ile hesaplanmıştır.

Toplam payların 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerindeki sayısı ve pay başına kazancın hesaplaması aşağıda gösterildiği gibidir:

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2017</u>
1 Ocak itibariyle pay adedi (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
31 Aralık itibariyle pay adedi (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
Payların dönem içerisindeki ağırlıklı ortalaması (tam adet)	138.000.000.000	138.000.000.000
Dönem karı	4.045	639
Pay başına kazanç (Kr)	2,93	0,46
Sulandırılmış pay başına kazanç (Kr)	2,93	0,46

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

34. KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerine ilişkin kur değişimi etkilerinin analizi Not 37’de yer almaktadır.

35. TÜREV ARAÇLAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde Grup’un türev finansal araç varlık ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

Türev finansal varlıklar

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	177	695
Çapraz kur nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	32	10
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	1	2
Riskten korunmaya konu olmayan türev araçlar	89	60
	<u>299</u>	<u>767</u>

Türev finansal yükümlülükler

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	624	16
Çapraz kur nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	189	154
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı türev araçlar	178	133
Riskten korunmaya konu olmayan türev araçlar	42	178
	<u>1.033</u>	<u>481</u>

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

(a) Sermaye risk yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir.

Grup’un sermaye yapısı Not 7’ de açıklanan finansal borçları içeren borçlar ve sırasıyla nakit ve nakit benzerleri, ödenmiş sermaye, yedekler ile geçmiş yıl karlarını da içeren özkaynaklar kalemlerinden oluşmaktadır.

Grup’un yönetim kurulu sermaye yapısını periyodik olarak inceler. Bu incelemeler sırasında kurul, sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskleri değerlendirir. Grup, kurulun yaptığı önerilere dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle dengede tutmaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(a) Sermaye risk yönetimi (devamı)

Grup'un genel stratejisinde 2017 yılına göre bir değişiklik olmamıştır.

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Toplam Borçlar	55.834	34.259
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri ve vadesi üç aydan uzun banka mevduatları	(11.793)	(8.061)
Net Borç (A)	44.041	26.198
Toplam Özkaynak (B)	31.284	20.171
Toplam Sermaye (A+B)	75.325	46.369
Net borç/toplam sermaye oranı	0,58	0,56

(b) Finansal risk faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır. Grup, çeşitli finansal risklerden korunmak amacı ile türev ürünleri kullanmaktadır.

Risk yönetimi, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar doğrultusunda yürütülmektedir. Risk politikalarına ilişkin olarak ise finansal risk tanımlanır, değerlendirilir ve Grup'un operasyon üniteleri ile birlikte çalışmak suretiyle riskin azaltılmasına yönelik araçlar kullanılır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi

	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat(***)	Türev Araçlar	Devlet Borçlanma Senetleri	Özel Sektör Borçlanma Senetleri	Hisse Senetleri
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar						
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf					
31 Aralık 2018									
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	10	2.682	-	11.479	10.627	299	711	349	89
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	(310)	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	10	1.900	-	11.479	10.627	299	711	349	89
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	412	-	-	-	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	370	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	370	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	(370)	-	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E.Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(*)Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**)Teminatlar, müşterilerden alınan nakit teminat ve teminat mektuplarından oluşmaktadır.

(***)Bankalardaki mevduat rakamı, 3 aydan uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat(***)	Türev Araçlar	Devlet Borçlanma Senetleri	Özel Sektör Borçlanma Senetleri	Hisse Senetleri
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar						
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf					
31 Aralık 2017									
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	6	1.873	-	3.540	7.839	767	65	124	-
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	(354)	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	6	1.562	-	3.540	7.839	767	65	124	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	671	-	-	-	-	-	-	-
-Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	283	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	283	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	(283)	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E.Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(*)Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**)Teminatlar, müşterilerden alınan nakit teminat ve teminat mektuplarından oluşmaktadır.

(***)Bankalardaki mevduat rakamı, 3 aydan uzun vadeli finansal yatırımları da içermektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Grup'a finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır.

Grup'un kredi riski temel olarak ticari alacaklarına ilişkindir. Bilançoda gösterilen tutar Grup yönetiminin önceki tecrübelerine ve cari ekonomik şartlara bağlı olarak tahmin ettiği şüpheli alacaklar düşüldükten sonraki net tutardan oluşmaktadır. Grup'un kredi riski çok sayıda müşteriyle çalışıldığından dolayı dağılmış durumdadır ve önemli bir kredi risk yoğunlaşması yoktur.

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacaklarının vade analizi aşağıda sunulmuştur.

31 Aralık 2018	<u>Alacaklar</u>		<u>Bankalardaki</u>	<u>Türev Araçlar</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
	<u>Ticari Alacaklar</u>	<u>Diğer Alacaklar</u>	<u>Mevduat</u>			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	288	-	-	-	-	288
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	18	-	-	-	-	18
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	97	-	-	-	-	97
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	379	-	-	-	-	379
Toplam vadesi geçen alacaklar	782	-	-	-	-	782
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	132	-	-	-	-	132

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş alacaklarının vade analizi aşağıda sunulmuştur.

<u>31 Aralık 2017</u>	<u>Alacaklar</u>		<u>Bankalardaki</u>	<u>Türev Araçlar</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
	<u>Ticari Alacaklar</u>	<u>Diğer Alacaklar</u>	<u>Mevduat</u>			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	173	-	-	-	-	173
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	133	-	-	-	-	133
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	412	-	-	-	-	412
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	153	-	-	-	-	153
Toplam vadesi geçen alacaklar	871	-	-	-	-	871
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	108	-	-	-	-	108

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.1)Kredi riski yönetimi (devamı)

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmamış olanlara ilişkin aldığı nakit teminat ve teminat mektupları toplamı 132 TL'dir (31 Aralık 2017: 108 TL).

Bilanço tarihi itibarıyla, vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmış olanlara ilişkin alınan teminatlar bulunmamaktadır.

b.2)Değer düşüklüğü

Ticari alacaklar için ayrılan şüpheli alacak karşılığı, dava konusu alacaklar için ayrılmış karşılıklar ve geçmiş tahsil edilememe tecrübesine dayanılarak hesaplanmış karşılıklardan oluşmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin şüpheli alacak karşılığındaki değişimi aşağıdaki gibidir:

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2017</u>
Dönem başı ayrılan karşılık	283	269
Cari dönem gideri	23	52
Tahsil edilen alacak	(41)	(56)
TFRS 9 düzeltmesi	(9)	-
Yabancı para çevrim farkı	114	18
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	<u>370</u>	<u>283</u>

b.3)Likidite riski yönetimi

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk, Yönetim Kurulu'na aittir. Yönetim Kurulu, Grup yönetiminin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur. Grup, likidite riskini tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip etmek ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlamak suretiyle yönetir.

Aşağıdaki tablo, Grup'un türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup'un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir. Düzeltmeler kolonu ilerleyen dönemdeki muhtemel nakit akımına sebep olan kalemi göstermektedir. Bahse konu kalem vade analizine dahil edilmiş olup, bilançodaki finansal yükümlülüklerin bilanço değerine dahil edilmemiştir.

Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.3) Likidite riski yönetimi (devamı)***Likidite riski tablosu:****31 Aralık 2018**

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı (I+II+III+IV)</u>	<u>3 Aydan Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay arası (II)</u>	<u>1-5 yıl arası (III)</u>	<u>5 yıldan uzun (IV)</u>
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	13.791	(14.436)	(1.620)	(5.924)	(6.892)	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	42.011	(45.249)	(1.473)	(4.456)	(19.681)	(19.639)
Ticari borçlar	5.375	(5.375)	(5.375)	-	-	-
Diğer Borçlar	158	(158)	(16)	(37)	(105)	-
Diğer finansal yükümlülükler	32	(32)	(32)	-	-	-
Toplam	61.367	(65.250)	(8.516)	(10.417)	(26.678)	(19.639)

31 Aralık 2017

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı (I+II+III+IV)</u>	<u>3 Aydan Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay arası (II)</u>	<u>1-5 yıl arası (III)</u>	<u>5 yıldan uzun (IV)</u>
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	3.217	(3.236)	(920)	(2.003)	(313)	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	30.980	(33.992)	(1.041)	(3.127)	(14.024)	(15.800)
Ticari borçlar	3.229	(3.229)	(3.229)	-	-	-
Diğer Borçlar	150	(150)	(11)	(26)	(113)	-
Diğer finansal yükümlülükler	61	(61)	(61)	-	-	-
Toplam	37.637	(40.668)	(5.262)	(5.156)	(14.450)	(15.800)

31 Aralık 2018

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı (I+II+III+IV)</u>	<u>3 Aydan Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay arası (II)</u>	<u>1-5 yıl arası (III)</u>	<u>5 yıldan uzun (IV)</u>
Türev finansal (yükümlülükler)/varlıklar,net						
Türev Nakit Girişleri	299	143	41	33	68	1
Türev Nakit Çıkışları	(1.033)	(881)	(172)	(409)	(157)	(143)
Türev nakit giriş çıkışları, net	(734)	(738)	(131)	(376)	(89)	(142)

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.3) Likidite riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2017

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar</u>				
		<u>toplamı (I+II+III+IV)</u>	<u>3 Aydan Kısa (I)</u>	<u>3-12 ay arası (II)</u>	<u>1-5 yıl arası (III)</u>	<u>5 yıldan uzun (IV)</u>
Türev finansal (yükümlülükler)/varlıklar, net						
Türev Nakit Girişleri	767	744	240	377	125	2
Türev Nakit Çıkışları	(481)	(455)	(158)	(98)	(80)	(119)
Türev nakit giriş çıkışları, net	286	289	82	279	45	(117)

b.4) Piyasa riski yönetimi

Grup'un faaliyetleri öncelikle, aşağıda ayrıntılarına yer verildiği üzere, döviz kurundaki ve faiz oranındaki değişiklikler ve akaryakıt fiyatı ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Piyasa riskleri ayrıca, duyarlılık analizleri ile değerlendirilmektedir. Cari yılda Grup'un maruz kaldığı piyasa riskinde veya maruz kalınan riskleri yönetim ve ölçüm yöntemlerinde, önceki yıla göre bir değişiklik olmamıştır.

b.4.1) Kur riski yönetimi

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup'un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve parasal ve parasal olmayan yükümlülüklerinin bilanço tarihi itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4)Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*

	31 Aralık 2018					
	TL TOPLAM	TL	AVRO	JPY	CHF	Diğer
1.Ticari Alacaklar	2.552	370	639	20	49	1.474
2a.Parasal Finansal Varlıklar	10.009	2.842	6.906	11	10	240
2b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
3.Diğer	2.982	1.184	832	54	30	882
4.Dönen Varlıklar (1+2+3)	15.543	4.396	8.377	85	89	2.596
5.Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a.Parasal Finansal Varlıklar	1.586	1.586	-	-	-	-
6b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
7.Diğer	2.424	1.252	1.116	1	-	55
8.Duran Varlıklar (5+6+7)	4.010	2.838	1.116	1	-	55
9.Toplam Varlıklar (4+8)	19.553	7.234	9.493	86	89	2.651
10.Ticari Borçlar	3.571	2.411	865	2	9	284
11.Finansal Yükümlülükler (*)	11.624	7	10.291	1.219	107	-
12a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	576	352	205	4	3	12
12b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	468	468	-	-	-	-
13.Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	16.239	3.238	11.361	1.225	119	296
14.Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-
15.Finansal Yükümlülükler (*)	36.642	-	25.681	10.130	831	-
16a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	69	33	23	-	-	13
16b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	686	686	-	-	-	-
17.Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	37.397	719	25.704	10.130	831	13
18.Toplam Yükümlülükler (13+17)	53.636	3.957	37.065	11.355	950	309
19.Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Araçların Net Varlık/(Yükümlülük) Pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-	-
19a.Aktif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
19b.Pasif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
20.Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18+19)	(34.083)	3.277	(27.572)	(11.269)	(861)	2.342
21.Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (UFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(38.335)	1.995	(29.520)	(11.324)	(891)	1.405
22.Döviz Hedge'i İçin Kullanılan Finansal Araçların Toplam Gerçeğe Uygun Değeri	-	-	-	-	-	-
23.Döviz Varlıklarının Hedge Edilen Kısımının Tutarı	883	-	883	-	-	-
24.Döviz Yükümlülüklerinin Hedge Edilen Kısımının Tutarı	-	-	-	-	-	-

(*) Grup'un açık döviz pozisyonu, yatırımlarını fonlamak amacıyla almış olduğu Avro, Japon Yeni ve İsviçre Frangı cinsinden uzun vadeli krediler kaynaklıdır. Grup uçak yatırımlarını finanse ettiği uzun vadeli Euro, Japon Yeni ve İsviçre Frangı kredileri nedeniyle oluşacak kur farkı riskine karşı, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins gelirleri ile korunmaktadır. 31 Aralık 2018 itibarıyla bu kapsamda olan kredilerin TL karşılığı 36.053 TL'dir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4) Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*

	31 Aralık 2017					
	TL TOPLAM	TL	AVRO	JPY	CHF	Diğer
1.Ticari Alacaklar	2.141	473	430	12	28	1.198
2a.Parasal Finansal Varlıklar	7.333	215	6.933	13	6	166
2b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
3.Diğer	1.392	534	386	25	21	426
4.Dönen Varlıklar (1+2+3)	10.866	1.222	7.749	50	55	1.790
5.Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a.Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
6b.Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
7.Diğer	401	14	353	-	-	34
8.Duran Varlıklar (5+6+7)	401	14	353	-	-	34
9.Toplam Varlıklar (4+8)	11.267	1.236	8.102	50	55	1.824
10.Ticari Borçlar	2.031	1.370	522	1	7	131
11.Finansal Yükümlülükler	2.723	61	1.805	780	77	-
12a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	3.609	2.990	545	72	2	-
12b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	237	237	-	-	-	-
13.Kısa Vadeli Yükümlülükler (10+11+12)	8.600	4.658	2.872	853	86	131
14.Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-
15.Finansal Yükümlülükler	21.944	-	13.363	7.905	676	-
16a.Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	51	33	18	-	-	-
16b.Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	482	482	-	-	-	-
17.Uzun Vadeli Yükümlülükler (14+15+16)	22.477	515	13.381	7.905	676	-
18.Toplam Yükümlülükler (13+17)	31.077	5.173	16.253	8.758	762	131
19.Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Araçların Net Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-	-
19a.Aktif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
19b.Pasif Karakterli Bilanço Dışı Döviz Cinsinden Türev Ürünlerin Tutarı	-	-	-	-	-	-
20.Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18+19)	(19.810)	(3.937)	(8.151)	(8.708)	(707)	1.693
21.Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (UFRS 7.B23)	(20.884)	(3.766)	(8.890)	(8.733)	(728)	1.233
(=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)						
22.Döviz Hedge'i İçin Kullanılan Finansal Araçların Toplam Gerçeğe Uygun Değeri	-	-	-	-	-	-
23.Döviz Varlıklarının Hedge Edilen Kısımının Tutarı	-	-	-	-	-	-
24.Döviz Yükümlülüklerinin Hedge Edilen Kısımının Tutarı	-	-	-	-	-	-

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4) Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*Kur riskine duyarlılık

Grup, başlıca, TL, AVRO, JPY ve CHF cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. Aşağıdaki tablo Grup'un, TL, AVRO, JPY ve CHF kurlarındaki %10'luk artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %10'luk oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece dönem sonundaki açık yabancı para cinsinden parasal kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin dönem sonundaki %10'luk kur değişiminin etkilerini gösterir. Pozitif değer, kar/zararda ve diğer özkaynak kalemlerindeki artışı ifade eder. Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirilmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

	31 Aralık 18		Özkaynak	
	Vergi Öncesi Kar / (Zarar)		Yabancı	
	Yabancı paranın %10 değer kazanması	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi
1- TL net varlık / yükümlülüğü	328	(328)	-	-
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- TL net etki (1+2)	328	(328)	-	-
4- Avro net varlık / yükümlülük	230	(230)	(2.987)	2.987
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	(88)	88	-	-
6- Avro net etki (4+5)	142	(142)	(2.987)	2.987
4- JPY net varlık / yükümlülük	(603)	603	(524)	524
5- JPY riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6- JPY net etki (4+5)	(603)	603	(524)	524
7- CHF net varlık / yükümlülüğü	8	(8)	(94)	94
8- CHF riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- CHF net etki (7+8)	8	(8)	(94)	94
10- Diğer net varlık / yükümlülüğü	234	(234)	-	-
11- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
12- Diğer net etki (10+11)	234	(234)	-	-
TOPLAM (3+6+9+12)	109	(109)	(3.605)	3.605

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

*b.4) Piyasa riski yönetimi (devamı)**b.4.1) Kur riski yönetimi (devamı)*Kur riskine duyarlılık (devamı)

	31 Aralık 17		Özkaynak	
	Vergi Öncesi Kar / (Zarar) Yabancı paranın %10 değer kazanması	Vergi Öncesi Kar / (Zarar) Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi
1- TL net varlık / yükümlülüğü	(394)	394	-	-
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- TL net etki (1+2)	(394)	394	-	-
4- Avro net varlık / yükümlülük	(815)	815	-	-
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6- Avro net etki (4+5)	(815)	815	-	-
7- JPY net varlık / yükümlülük	(871)	871	-	-
8- JPY riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
9- JPY net etki (4+5)	(871)	871	-	-
10- CHF net varlık / yükümlülüğü	(71)	71	-	-
11- CHF riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
12- CHF net etki (7+8)	(71)	71	-	-
13- Diğer net varlık / yükümlülüğü	169	(169)	-	-
14- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
15- Diğer net etki (10+11)	169	(169)	-	-
TOPLAM (3+6+9+12+15)	(1.982)	1.982	-	-

b.4.2) Faiz oranı riski yönetimi

Grup sabit ve değişken faiz oranları üzerinden borçlanmaktadır. Mevcut borçların faiz durumları göz önüne alındığında değişken faizli borçların büyük çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Bununla beraber, son yıllarda yapılan uçak finansmanlarında maliyetin de uygun olması şartıyla sabit faizli borçlanmaların ağırlığı yükseltilecek şekilde değişken ve sabit faizli borçlar arasında kısmi bir denge oluşturulmaya çalışılmaktadır. Grup'un değişken faiz oranlı borçları Libor ve Euribor'a bağlı olduğu için lokal risklere bağımlılık düşüktür.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.4) Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.4.2) Faiz oranı riski yönetimi (devamı)

Faiz Pozisyonu Tablosu

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Yükümlülükler	15.604	12.200
Değişken Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Yükümlülükler	26.407	18.780
Riskten Korunma Muhasebesine Konu Olmayan Faiz Takası Sözleşmeleri (Net)	(30)	(27)
Riskten Korunma Muhasebesine Konu Olan Faiz Takası Sözleşmeleri (Net)	(177)	(131)

Not 38’de belirtildiği üzere Grup 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 17.633 milyon TL tutarındaki değişken faizli finansal yükümlülüklerinin faiz oranını faiz takası işlemleri ile sabitlemiştir.

Faiz oranı duyarlılığı

Aşağıdaki duyarlılık analizleri raporlama tarihinde maruz kalınan faiz oranı riskine ve bu oranda meydana gelebilecek değişikliğe göre belirlenir ve tüm raporlama dönemi boyunca sabit tutulur. Grup yönetimi değişken faizli borçların faizi olan, Libor ve Euribor faiz oranında %0,5’lik bir dalgalanma durumunda ortaya çıkabilecek etkileri hesaplamakta ve üst yönetime raporlamaktadır.

Libor ve Euribor faiz oranında %0,5’lik bir yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda:

Grup’un vergi öncesi dönem karı 172 milyon TL azalacaktır (31 Aralık 2017 döneminde vergi öncesi dönem karı 106 milyon TL azalacaktır). Libor ve Euribor faiz oranının %0,5 düşmesi durumunda ise vergi öncesi net dönem karı aynı tutarlarda artacaktır.

Ayrıca, faiz oranı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu faiz takası sözleşmelerinden dolayı Libor ve Euribor faiz oranlarında % 0,5’lik bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 177 milyon TL artacaktır (31 Aralık 2017 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 137 milyon TL artacaktır). Libor ve Euribor faiz oranlarında % 0,5’lik bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları aynı tutarda azalacaktır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

36. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

b.4) Piyasa riski yönetimi (devamı)

b.4.3) Akaryakıt Fiyatı Duyarlılığı

Not 38’da açıklandığı üzere Grup 2009 yılından itibaren akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım riskinden korunma amaçlı olarak vadeli yakıt alım sözleşmeleri yapmıştır. Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu edilen vadeli yakıt alım sözleşmelerinden dolayı, akaryakıt fiyatlarında %10’luk bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 315 milyon TL artacaktır (31 Aralık 2017 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 439 milyon TL artacaktır). Akaryakıt fiyatlarında %10’luk bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 295 milyon TL azalacaktır (31 Aralık 2017 döneminde ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 436 milyon TL azalacaktır).

37. FİNANSAL ARAÇLAR

(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Standart vade ve koşullarda, aktif likit bir piyasada işlem gören finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri kote edilmiş piyasa fiyatı üzerinden belirlenir.
- Türev araçların gerçeğe uygun değeri, kote edilmiş fiyatları kullanılmak suretiyle hesaplanır. Fiyatların mevcut olmadığı durumlarda, türev araçların (forward ve swap) vadeleri için uygulanabilir getiri eğrisi kullanılmak suretiyle indirgenmiş nakit akımı analizi kullanılır.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)**

31.12.2018 Bilanço	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yatırımlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kapsamlı Gelir Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar / Zarar Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Maliyet Değeri ile Gösterilen Finansal Yatırımlar	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Kayıtlı Değer	Not
<u>Finansal Varlıklar</u>							
Nakit ve Nakit Benzerleri	8.606	-	-	-	-	8.606	5
Finansal Yatırımlar ve Türev Finansal Araçlar	2.033	1.270	178	5	-	3.486	6-35
Ticari Alacaklar	3.002	-	-	-	-	3.002	9-10
Diğer Alacaklar	11.497	-	-	-	-	11.497	9-12
<u>Finansal Yükümlülükler</u>							
Banka Kredileri	-	-	-	-	13.791	13.791	7-18
Finansal Kiralama Borçları	-	-	-	-	42.011	42.011	7-18
Diğer Finansal Yükümlülükler ve Türev Finansal Araçlar	-	991	42	-	32	1.065	8-35
Ticari Borçlar	-	-	-	-	5.375	5.375	9-10
31.12.2017 Bilanço	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yatırımlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kapsamlı Gelir Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar / Zarar Tablosunda Muhasebeleştirilen Finansal Araçlar	Maliyet Değeri ile Gösterilen Finansal Yatırımlar	İtfa Edilmiş Değerlerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler	Kayıtlı Değer	Not
<u>Finansal Varlıklar</u>							
Nakit ve Nakit Benzerleri	7.132	-	-	-	-	7.132	5
Finansal Yatırımlar ve Türev Finansal Araçlar	736	896	60	4	-	1.696	6-35
Ticari Alacaklar	2.233	-	-	-	-	2.233	9-10
Diğer Alacaklar	3.540	-	-	-	-	3.540	9-12
<u>Finansal Yükümlülükler</u>							
Banka Kredileri	-	-	-	-	3.218	3.218	7
Finansal Kiralama Borçları	-	-	-	-	30.980	30.980	7-20
Diğer Finansal Yükümlülükler ve Türev Finansal Araçlar	-	303	178	-	61	542	8-35
Ticari Borçlar	-	-	-	-	3.229	3.229	9-10

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)**

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Gerçeğe uygun değerleriyle gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin seviye sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

Finansal varlıklar	31 Aralık 18	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	1.060	1.060	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	89	89	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar Türev araçlar	89	-	89	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar Türev araçlar	210	-	210	-
Toplam	1.448	1.149	299	-
Finansal yükümlülükler				
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar Türev araçlar	42	-	42	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar Türev araçlar	991	-	991	-
Toplam	1.033	-	1.033	-

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(a) Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)**

	31 Aralık 17	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi		
		1. Seviye TL	2. Seviye TL	3. Seviye TL
Finansal varlıklar				
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	189	189	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Türev araçlar	60	-	60	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar				
Türev araçlar	707	-	896	-
Toplam	956	189	956	-
Finansal yükümlülükler				
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Türev araçlar	178	-	178	-
Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen finansal varlıklar				
Türev araçlar	303	-	303	-
Toplam	481	-	481	-

(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri

Grup, gelecekteki nakit akımlarının öngörülebilirliğini arttırmak amacıyla, jet yakıtı fiyatı riski, döviz kuru riski ve faiz riskinden korunma stratejileri uygulamaktadır. Bu bağlamda ham petrol üzerine yazılmış swap ve opsiyon sözleşmeleri, döviz kuru üzerine yazılmış forward ve opsiyon sözleşmeleri ile çapraz kur swap sözleşmeleri ve faiz swap sözleşmelerini kullanmaktadır.

Grup'un değişken faizli finansal yükümlükleri Not: 37 b.4.2'de açıklanmaktadır. Grup faiz maliyetlerinin karşılanabilir seviyede tutulması amacıyla finansal kiralama yükümlülüklerine ait değişken faiz geri ödemeli ABD Doları, Avro ve JPY borçlarının yaklaşık %63'ü için türev ürünlerle riskten korunma işlemi gerçekleştirmiştir. Değişken faizli finansal kiralama yükümlülüklerinden kaynaklanan ve nakit akım risklerine karşı riskten korunma muhasebesine konu edilen bu türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimin riskten korunmada etkin olan kısmı, özkaynaklar altında nakit akım riskinden korunma fonu içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)

Grup, 2009 yılında akaryakıt fiyatlardaki dalgalanmaya bağlı ortaya çıkabilecek olası artışı kontrol edebilmek amacıyla riskten korunma işlemlerini gerçekleştirmeye başlamıştır. 2009 yılı Haziran ayında başlanan akaryakıt riskten korunma stratejisi, edinilen piyasa tecrübesi ve gereklilikler sonucunda yıllar içerisinde güncellenmiştir. Bu bağlamda, Grup'un 14 Temmuz 2017 tarihli yönetim kurulu kararına göre riskten korunma işlemlerinin, değişen piyasa koşulları dikkate alınarak, maksimum 24 ay vadeli ve bütçelenen aylık akaryakıt tüketim miktarının en fazla %60'ını kapsayacak şekilde uygulanmasına karar verilmiştir. Bahsi geçen değişiklikte birlikte, swap ve primsiz opsiyon yapılarına ek olarak prim ödemeli opsiyon yapıları da ürün portföyüne eklenmiştir. Böylelikle akaryakıt fiyatlarındaki değişimi dikkate alarak güncellenebilen daha esnek bir yapıya geçilmiştir. Gelecekteki akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım risklerine karşı riskten korunma muhasebesine konu edilen bu türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimin riskten korunmada etkin olan kısmı özkaynaklar altında nakit akım riskinden korunma fonu içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

Grup'un gelir ve giderlerini oluşturan para birimleri arasındaki uyumsuzluk döviz kuru riskine sebebiyet vermektedir. Bu sebeple, Yönetim Kurulu kararı ile ilk defa 2013 yılı Haziran ayında döviz kuru riskinden korunma metodolojisi oluşturulmuş ve ilgili metodoloji 2015 yılı Şubat ayında güncellenerek mevcut halini almıştır. Bu doğrultuda, Grup'un kısa pozisyonda olduğu ABD Doları ve TRY para birimlerindeki açığın uzun pozisyondaki Avro pozisyonu kullanılarak riskten korunma işlemlerine konu edilmesine karar verilmiştir. Uygulanan metodolojiye göre, gelecek 24 ay için öngörülen aylık TRY açık pozisyonunun %30 için forward enstrümanı kullanılarak riskten korunma işlemleri yapılmaktadır. Benzer şekilde gelecek 24 aylık dönem için öngörülen aylık USD açık pozisyonunun piyasa koşullarına göre %25 ila %35'inin kapatılması için forward veya maliyetsiz bantlı opsiyon yapılarından uygun olanı kullanılmaktadır. Böylece döviz kurunun sabitlenmesi veya belirli aralıklarda kontrol edilmesi suretiyle öngörü sağlanmakta ve döviz kurlarından ötürü oluşabilecek belirsizlik azaltılmaktadır. Gelecekteki döviz kurlarından kaynaklanan nakit akım risklerine karşı riskten korunma muhasebesine konu edilen bu türev araçların gerçeğe uygun değerlerindeki değişimin riskten korunmada etkin olan kısmı özkaynaklar altında nakit akım riskinden korunma fonu içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

2018 itibarıyla, yatırım finansmanı için kullanılan Japon Yeni, İsviçre Frangı ve Avro para birimlerinden olan finansal kiralama yükümlülükleri, gerçekleşme olasılığı yüksek aynı cins döviz gelirleri nedeniyle maruz kalınan kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmıştır. Grup'un Avro ve İsviçre Frangı cinsinden geliri yükümlülüklerini karşılamaktadır, Japon Yeni geliri ise yükümlülüklerinin %51'ini karşılamaktadır. Bu kapsamda olan kredilerin ödemelerinden ortaya çıkan kur farkları özkaynağa alınmaktadır ve diğer kapsamlı gelirden gösterilmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla yukarıdaki işlemler dolayısıyla girmiş olduğu türev araçlar ve bakiyeleri aşağıda sunulmuştur:

Varlık ve yükümlülüklerde yer alan türev araçlar 31 Aralık 2018	Pozitif gerçeğe uygun değer	Negatif gerçeğe uygun değer	Toplam
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen sabit faiz ödemeli/değişken faiz almalı faiz takas sözleşmeleri	1	(178)	(177)
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	2	-	2
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt dört bariyerli bantları	175	(624)	(449)
Riskten korunma işlemine konu olan çapraz kur sözleşmeleri	32	(189)	(157)
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	210	(991)	(781)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan çapraz kur takas sözleşmeleri	62	-	62
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takas sözleşmeleri	9	(39)	(30)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	18	(3)	15
Riskten korunma işlemine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	89	(42)	47
Toplam	299	(1.033)	(734)

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

31 Aralık 2017	Pozitif gerçeğe uygun değer	Negatif gerçeğe uygun değer	Toplam
Faiz oranı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen sabit faiz ödemeli/değişken faiz almalı faiz takas sözleşmeleri	2	(133)	(131)
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt alım sözleşmeleri	82	(1)	81
Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma amaçlı elde edilen vadeli akaryakıt dört bariyerli bantları	613	(15)	598
Riskten korunma işlemine konu olan çapraz kur sözleşmeleri	10	(154)	(144)
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değeri	707	(303)	404
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan çapraz kur takas sözleşmeleri	26	(1)	25
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takas sözleşmeleri	13	(40)	(27)
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan vadeli döviz alım satım sözleşmeleri	21	(137)	(116)
Riskten korunma işlemine konu edilmeyen türev araçların gerçeğe uygun değeri	60	(178)	(118)
Toplam	767	(481)	286

Özsermayede yer alan türev araçlar

31 Aralık 2018

	Akaryakıt riski korunması	Faiz riski korunması	Kur riski korunması	Toplam
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değer kazancı/(kayı)	(447)	(177)	(166)	(790)
Finansal riskten korunma fonundan finansal giderlere sınıflanan tutarı	-	4	-	4
Akaryakıt riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	(110)	-	-	(110)
Kur riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	-	-	879	879
Toplam	(557)	(173)	713	(17)
Ertelenmiş vergi etkisi	123	38	(143)	18
31 Aralık 2017 itibarıyla Finansal Riskten Korunma Fonu	(434)	(135)	570	1

TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 Aralık 2018 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Milyon Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

37. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)**(b) Türev Araçlar ve Riskten Korunma İşlemleri (devamı)**

31 Aralık 2017	Akaryakıt riski korunması	Faiz riski korunması	Kur riski korunması	Toplam
Riskten korunma işlemine konu edilen türev araçların gerçeğe uygun değer kazancı/(kaybı)	683	(131)	(170)	382
Finansal riskten korunma fonundan finansal giderlere sınıflanan tutarı	-	4	-	4
Akaryakıt riskinden korunma amaçlı edinilen türev aracın gerçeğe uygun değer kazancının riskten korunmada etkin olmayan kısmının gelir/gidere sınıflanan tutarı	(92)	-	-	(92)
Yabancı para çevrim farkları	-	-	1	1
Toplam	591	(127)	(169)	295
Ertelenmiş vergi etkisi	(130)	28	38	(64)
31 Aralık 2016 itibariyle Finansal Riskten Korunma Fonu	461	(99)	(131)	231

38. RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

39. FİNANSAL TABLOLARI ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN YA DA FİNANSAL TABLOLARIN AÇIK, YORUMLANABİLİR VE ANLAŞILABİLİR OLMASI AÇISINDAN AÇIKLANMASI GEREKEN DİĞER HUSUSLAR

Yoktur.